

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

עותק לפרסום

תמ"ש 22323-02-14

בפני כב' השופטת ורד שביט פינקלשטיין

תובעים:

1. ר' י'
2. א' י'
3. ח' י'
4. ש' י'
5. מ' י' ג'
6. פ' י'

ע"י ב"כ עו"ד נבות תל-צור ו/או טל שפירא

נגד

אב' י' ק'

נתבע:

ע"י ב"כ עו"ד בעז קראוס ואח'

פסק דין

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
1. מונחת לפני תובענה למתן פסק דין הצהרתי הקובע כי מחצית מזכויות הבעלות בשלושה נכסי מקרקעין שונים הרשומים על שם הנתבע הן זכויות המוחזקות על ידו בנאמנות בלבד עבור התובעים והנתבע גם יחד והן בבעלות משותפת של כלל האחים במשפחה (התובעים והנתבע) בחלקים שווים ביניהם.
- הצדדים להליך, רקעו וטיבו:
2. התובעים והנתבע (להלן: "הצדדים") הם אחים, שבעת ילדיהם של המנוחים נ' י' (להלן: "האב המנוח") ומ' ז' (להלן: "האם המנוחה") (להלן ביחד: "ההורים המנוחים").
3. הנתבע הוא בנם הבכור של ההורים המנוחים.
4. לאורך השנים חיו בני המשפחה בעיר טהרן שבאיראן, עד שבשנת 1978, נוכח המהפכה אשר התחוללה באיראן באותה העת, עלה האב המנוח לישראל.
5. כעשור לאחר מכן, בשנת 1988, עלתה גם האם המנוחה ארצה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

6. יצוין, כי בשנת 1978 הגיעו גם הנתבע ומשפחתו ארצה, אולם חודשים ספורים לאחר מכן הם
2 שבו לאיראן. בשנת 1988 עלו הנתבע ומשפחתו לארץ והשתקעו בה דרך קבע.
3
7. כן בשנת 1978 עלו לישראל התובע 1 ומשפחתו.
4
5
8. הלכה למעשה, כיום ארבעה מתוך שבעת האחים מתגוררים בישראל, והם: התובע 1,
7 התובעות 4 ו-5 והנתבע. התובע 2 עודנו מתגורר באיראן ואילו התובעות 3 ו-6 מתגוררות
8 בארה"ב.
9
9. יצוין, כי לאחר עליית האב המנוח בשנת 1978 לישראל ואף לאחר עליית האם המנוחה
10 לישראל בשנת 1988, ניהל האב המנוח זוגיות עם שתי נשים אחרות.
11
12
10. בין השנים 1979-1988 נרכשו הזכויות בנכסי המקרקעין נשוא המחלוקת ולאחר מכן בין
13 השנים 1988-1996 הועברו הזכויות בנכסים אלו במלואן ע"ש הנתבע, בהתאם לפירוט שלהלן:
14
15
- (א) ביום 14.1.1979 נחתם הסכם לרכישת הזכויות בדירה ברח' --- בבת ים, הידועה
16 כחלקה --- בגוש --- (להלן: "הדירה בבת ים"), כאשר הן האב המנוח והן הנתבע
17 מופיעים כרוכשים בהסכם זה (ת/2). ביום 9.2.1996 נרשמה בלשכת רישום
18 המקרקעין העברת זכויותיו של האב ע"ש הנתבע כ-"מכר ללא תמורה" (ת/3). יצוין,
19 כי משנת 1988 ועד לשנת 2011 לערך התגוררו הנתבע ובני משפחתו בדירה בבת ים;
20
21
- (ב) ביום 2.11.80 נחתם הסכם לרכישת הזכויות בבית ברח' --- בחולון, הידוע כחלקה -
22 -- בגוש --- (להלן: "הבית בחולון"), כאשר הן האב המנוח והן הנתבע מופיעים
23 כרוכשים בהסכם זה (ת/4). בהתאם למסמך מאת מס שבח ביום 18.1.1994 הועברו
24 זכויותיו של האב ע"ש הנתבע (ת/5). יצוין, כי עם עליית האם המנוחה לישראל בשנת
25 1988 היא התגוררה בקומה השנייה בבית בחולון, ואילו קומת הקרקע הושכרה לצד
26 שלישי;
27
28
- (ג) ביום 25.12.87 נחתם הסכם לרכישת זכויות דמי מפתח בחנות ברח' אלנבי --- בתל
29 אביב (להלן: "החנות באלנבי"), כאשר התובע 1 והנתבע מופיעים כרוכשים בהסכם
30 זה (ת/6). ביום 11.3.88 נחתם מסמך לפיו זכויותיו של התובע 1 מועברות לנתבע (נ/ב).
31
32
- יודגש, כי למקרא כתב התביעה עולה כי המחלוקת מתייחסת למעשה למחצית הזכויות
33 בנכסים בלבד, שכן המחצית השנייה נרשמה מלכתחילה ע"ש הנתבע (להלן ביחד: "הנכסים
34 שבמחלוקת").
35
36

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1
2 נכס נוסף אשר רלוונטי לתביעה דנן, על אף שלא מבוקש כל סעד ביחס אליו, הוא הנכס שברחי
3 --- בתל אביב. בנוגע לנכס זה, נערך ביום 6.6.88 זיכרון דברים לרכישת "צריף על הגג" כאשר
4 הרוכש המופיע במסמך זה הוא האב המנוח בלבד (ת/7). כן נראה כי במהלך השנים בנוסף ל-
5 "צריף" בנה האב על הגג שני חדרים נוספים, ומכל מקום עסקינן בזכויות אשר אינן מופיעות
6 במרשם המקרקעין (להלן: "**הנכס בתל אביב**"). ביום 7.12.93 ניתן על ידי האב יפוי כח בלתי
7 חוזר לעו"ד ל' "למכור לקנות ולהעביר, להשכיר להחכיר" את זכויותיו בנכס בתל אביב
8 לטובת הנתבע (ת/8). יודגש כבר עתה, כי הנכס בתל אביב אינו נכלל בתובענה דנן שכן בגין
9 זכויותיו של האב המנוח בו שולמו זה מכבר 200,000 ₪ אשר חולקו בין כל הצדדים כפי
10 שיפורט בהמשך.
11
12 ביום 10.7.97 הלך האב המנוח לבית עולמו, בהיותו בן 73 שנים, וביום 1.7.12 הלכה האם
13 המנוחה לבית עולמה, בהיותה בת 87 שנים.
14
15 בהתאם לנתונים שנפרשו לפני ההורים המנוחים לא הותרו אחריהם צוואה וכן לא הוצאו
16 צווי ירושה אחר מי מהמנוחים; כך שבפועל טרם הוכרוזו התובעים והנתבע כיורשים על פי דין
17 של המנוחים.
18
19 לשם השלמת הרקע העובדתי, יצוין, כי דמי השכירות אשר שולמו לאחר פטירת האב המנוח
20 בגין הדירה בבית ים, הבית בחולון והנכס בתל אביב נגבו על ידי הנתבע בלבד ונותרו ברשותו.
21
22 **פירוט ההליכים המשפטיים דנן:**
23
24 ביום 11.2.14 הגישו התובעים את התביעה דנן, בה טענו כי העברת זכויותיו של האב המנוח
25 בשלושת הנכסים שבמחלוקת ע"ש הנתבע נעשתה בנאמנות בלבד וכי זכויות אלו שייכות
26 בפועל לתובעים ולנתבע בחלקים שווים, אלא שכעת מסרב הנתבע להשיב את הזכויות
27 בנכסים ליורשים על פי דין.
28
29 ביום 12.3.14 הגיש הנתבע את כתב הגנתו, בו טען כי דין התביעה ביחס לחנות ברח' אלנבי
30 להידחות מחמת התיישנות וכי דין התביעה כולה להידחות מחמת שיהוי. לגופם של דברים,
31 הכחיש הנתבע מכל וכל את טענות התובעים בדבר קיומה של נאמנות בנכסים שבמחלוקת.
32

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

17. ביום 4.9.14 התקיימה ישיבת קדם המשפט בתביעה, אשר בסופה קבעתי את התיק לשמיעת הוכחות והגשת תצהירי עדות ראשית ותיק מוצגים.
18. ביום 26.2.15 הגישו התובעים תצהירי עדות ראשית מטעמם, אשר כללו תצהירים מאת התובע 1; התובעות 3-6; בעליהם של התובעות 5 ו-6; מר פ' אפ', אשר לטענת התובעים היה חבר של האב המנוח (להלן: "מר אפ'") וכן תצהיר מאת הגב' א' הכי אשר על פי התצהיר היתה בת זוגו של המנוח בין השנים 1979-1988 לערך (להלן: "הגב' הכי").
19. ביום 13.5.15 הגיש הנתבע תצהירי עדות ראשית מטעמו, אשר כללו את תצהיר הנתבע ואת תצהירו של מר ד' רבי אשר שוכר את קומת הקרקע בבית בחולון מזה שנים רבות (להלן: "מר רבי").
20. בישיבת ההוכחות אשר התקיימה ביום 28.1.16 נחקרו התובעים 1-2, התובעות 4-6, בעליהם של התובעות 5 ו-6, מר אפ', הנתבע ומר רבי. יצוין, כי התובעת 3 ובעלה וכן הגב' הכי לא התייצבו להיחקר על תצהיריהם.
21. לאחר הגשת סיכומי הצדדים, לרבות סיכומי התשובה, ניתן כעת פסק הדין.
- טענות הצדדים:**
22. ביסוד עתירת התובעים עומדות עיקרי הטענות הבאות:
- א. לטענת התובעים, לאחר עליית האב המנוח לישראל בשנת 1978 היו לו שתי נשים אשר היו בבחינת הידועות בציבור שלו. במצב דברים זה, על מנת להגן על נכסי האב מפני תביעות מצד הידועות בציבור שלו הועברו זכויותיו של האב המנוח בנכסים ע"ש הנתבע וזאת בנאמנות בלבד. בפועל, כך לטענת התובעים, רישום נכסי האב על שם הנתבע נעשה אך ורק על מנת לשמור ולהרחיק את נכסיו מהידועות בציבור שלו במטרה לשמור על נכסים אלו בחיק המשפחה ולטובת כלל ילדי האב המנוח, התובעים והנתבע גם יחד.
- ב. כן לטענת התובעים, כל עוד היתה אימם המנוחה בין החיים הם נמנעו מלהתעמת עם הנתבע בנוגע לחלוקת הנכסים וזאת למען שלומה וכבודה של האם. לטענתם, בסמוך לפטירת האם המנוחה הבטיח להם הנתבע שבתום שנת האבל תוסדר חלוקת רכושו של האב המנוח, אלא שבבוא העת הכחיש הנתבע את דבר קיומה של הנאמנות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- ג. עוד לטענת התובעים, באיראן היה האב המנוח בעל רכוש רב באמצעותו מימן את רכישת הנכסים, כאשר הנתבע לא סיפק כל הסבר מניח את הדעת לאן נעלם רכוש זה כך שבסופו של יום לא נותר לאב המנוח רכוש כל שהוא להוריש לילדיו. כן לטענת התובעים, העובדה שהנכסים שבמחלוקת נרכשו בעת שהנתבע היה באירן מלמדת על קיומה של הנאמנות.
- ד. בנוסף טוענים התובעים, כי עצם העובדה כי הכספים אשר שולמו בגין זכויותיו של האב המנוח בנכס בתל אביב חולקו בין כל הצדדים מהווה ראיה ניצחת לקיומו של הסכם הנאמנות.
- ה. ולבסוף, טוענים התובעים כי דין טענותיו של הנתבע בנוגע להתיישנות ושיהוי להידחות כאשר עיקר טענתם בקשר לכך נסמכת על כך שהמועד הרלוונטי לתחילת "מרוץ ההתיישנות" הוא המועד בו כפר הנתבע לראשונה בנאמנות וכי מועד זה אירע כשנה לאחר פטירת האם המנוחה. כך גם דוחים התובעים את טענותיו של הנתבע בדבר נטל ההוכחה הנדרש במקרה דנן ולטענתם על התובעים מוטל נטל הוכחה רגיל במשפט האזרחי, קרי הוכחה על פי מאזן הסתברויות בלבד.
23. ומנגד, לטענת הנתבע דין התביעה להידחות על הסף ולגופה, ואלו טעמיו:
- א. תחילה טוען הנתבע, כי עילת התביעה בכל הנוגע לחנות באלנבי התיישנה וכן כי התביעה כולה נגועה בשיהוי רב, דבר אשר גרם לקשיים ראייתיים מובנים. בנוסף טוען הנתבע, כי הנטל הרובץ לפתחם של התובעים הינו כבד מאוד, זאת נוכח רישומן של הזכויות על שמו במרשם המקרקעין (למעט ביחס לחנות באלנבי) ובהיעדר מסמך כלשהו אשר מאשש את טענותיהם בדבר קיומה של נאמנות.
- ב. לגופם של דברים, טוען הנתבע כי הוא זה שמימן את רכישת הנכסים שבמחלוקת, כאשר בהיותו בן למשפחה פרסית נרשמו חלק מהזכויות ע"ש האב המנוח מטעמי כבוד כמו גם לאור התחשבות כלכלית בינו לבין אביו בנוגע לנכסים באיראן. לטענתו, בחלוף השנים בחר האב המנוח להעביר לו את מחצית הזכויות, מבלי שדובר על נאמנות כלשהיא או על חשש מפני תביעות מצד בנות הזוג של האב.
- ג. כן טוען הנתבע כי כלל לא הוכח שלאב היו מקורות כלכליים לרכישת הנכסים: לטענתו, בארץ האב המנוח כלל לא עבד, למעט בתקופה קצרה, ואילו הכספים שהתקבלו עבור הרכוש אשר היה קיים באיראן שימשו את האם המנוחה למחייתה. הנתבע מוסיף וטוען כי הוא תמך כלכלית באב המנוח לאורך השנים ולטענתו אף תמך באם המנוחה, באחיו ובאחיותיו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

עותק לפרסום

תמ"ש 22323-02-14

- 1 ד. כן טוען הנתבע, כי לאורך השנים מי מהתובעים לא פנה ולא שוחח עמו בנוגע לזכויות
2 בנכסים אלו ורק כשנה לאחר פטירתה של האם המנוחה פנה אליו התובע 1 בנוגע לבית
3 בחולון בלבד, כאשר באורח פלא במסגרת התביעה הורחבה רשימת הנכסים כך שעתה
4 טענות התובעים מועלות גם ביחס לדירה בבית ים והחנות באלנבי.
- 5 ה. הנתבע מסכם וטוען כי מדובר בתביעה חסרת יסוד ראייתי, למעט עדויותיהם של
6 התובעים ובעלי עניין מטעמם, תוך שגם בעדויות אלו נתגלו סתירות משמעותיות
7 המלמדות על כך שאין כל יסוד לטענתם בדבר קיומה של נאמנות.

8

9

דיון והכרעה:

10

- 11 24. בענייננו, יש להקדים ולבחון ארבע סוגיות אשר שנויות במחלוקת בין הצדדים, ואלו הן: (א)
12 טענת ההתיישנות בנוגע לחנות באלנבי; (ב) טענת השיהוי; (ג) נטל ההוכחה הנדרש; (ד) אי
13 התייצבות התובעת 3, בעלה והגב' הכי לחקירה נגדית.

14

- 15 25. לאחר בירורן של סוגיות אלו, ניתן יהיה להמשיך ולבחון את טענותיהם וראיותיהם של
16 הצדדים בנוגע לליבת המחלוקת, היא שאלת קיומה של נאמנות.

17

- 18 26. אדון להלן במכלול העניינים הנ"ל, על פי סדרם.

19

- 20 א. טענת ההתיישנות בנוגע לחנות באלנבי:

21

- 22 27. כאמור, הנתבע העלה טענת ההתיישנות ביחס לחנות באלנבי על פיה הואיל ועסקינן בזכויות
23 דיירות בדמי מפתח אשר הינן לטענתו זכויות חוזיות בלבד אשר הועברו כבר ביום 11.3.88
24 (נ/ב), הרי שעילת התביעה בגינת התיישנה כעבור 7 שנים, קרי בשנת 1995 (ס' 8-11 לסיכומיו).
25 מנגד, טוענים התובעים כי יש לדחות טענה זו, שכן כאשר עסקינן בנאמנות מרוץ ההתיישנות
26 מתחיל רק מעת שהנאמן כופר במעמדו כנאמן או מפר את חובת הנאמנות, דבר אשר לטענתם
27 אירע רק כשנה לאחר פטירת האם המנוחה, קרי בשנת 2013 (ס' 117-118 לסיכומיהם).

28

- 29 28. אשר לטענת הנאמנות, אכן ההלכה הפסוקה מורה כי "בנסיבות של נאמנות
30 קונסטרוקטיבית, יושהה מירוץ תקופת ההתיישנות כל עוד הנאמן אינו כופר בנאמנות או
31 כל עוד הוא אינו מפר את חובת הנאמנות... ככלל, סומך הנהנה על הנאמן כי ינהל את נכסיו
32 בנאמנות, ואין החזקתו של הנאמן בנכס משום חזקה נוגדת. ממילא, במסגרת יחסי נאמנות,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 אין לצפות מהנהנה כי יחשוד בנאמן שהלה אינו מקיים אחר חובותיו, ועל כן כל עוד לא יודע
2 הנהנה על הפרת חובת הנאמנות, או הכפירה בנאמנות, יושהה מירוץ תקופת ההתיישנות"
3 (ע"א 7231/10 תלמוד תורה בית יהודה קרית אתא ע"ש יהודה גפן זצ"ל נ' עיריית קריית
4 אתא (פורסם במאגרים, 17.10.12), בפסי' 13 ו-14 לפסק דינו של כב' השופט י. עמית, וכך ר'
5 בספרו של ט. חבקין התיישנות, נבו הוצאה לאור, תשע"ד-2014, 191-190).
- 6
- 7 לפיכך, לא ניתן לנתק בין טענת התובעים בדבר קיומה של נאמנות לבין בחינתה של שאלת
8 ההתיישנות שכן ככל שהתובעים היו מוכיחים את טענותיהם בדבר קיומה של נאמנות היה
9 מקום להמשיך ולבחון האם אכן כטענתם הנתבע כבר בנאמנותו לראשונה רק כשנה לאחר
10 פטירת האם המנוחה, קרי בשנת 2013.
- 11
- 12 דא-עקא, אקדים אחרית לראשית ואבהיר כי לא מצאתי שעלה בידי התובעים להוכיח את
13 דבר קיומה של הנאמנות וכפועל יוצא מכך גם טענת ההגנה אותה העלו התובעים כנגד תחילת
14 מרוץ ההתיישנות כמתואר לעיל – אינה יכולה להתקבל.
- 15
- 16 ברם, גם דין טענת הנתבע בנוגע לתקופת התיישנות בת 7 שנים בלבד להידחות שכן באשר
17 לזכויות דיירות בדמי מפתח נקבע כי לצורך קביעת תקופת ההתיישנות על פי חוק
18 ההתיישנות, תשי"ח-1958 (להלן: "חוק ההתיישנות"), דיירות מוגנת עשויה להוות "זכות או
19 טובת הנאה" כהגדרת המונח "מקרקעין" בסעיף 1 לחוק ההתיישנות. המבחן לשם כך הינו
20 "תוכן התביעה": אם מבחינת תוכן התביעה והסעד המבוקש יחול שינוי במצב החזקה של
21 המקרקעין, אזי עסקינן ב"מקרקעין" לצורך חוק ההתיישנות, ואם התביעה היא לסעד כספי
22 גרידא, כך שבקבלתה לא יהא להביא לשינוי במצבם של המקרקעין או בזהות המחזיק, אזי
23 עסקינן ב"שאינו מקרקעין" (ר' ע"א 1613/97 מדד נ' מינהל מקרקעי ישראל (פורסם
24 במאגרים, 8.7.99) והאסמכתאות המופיעות שם). בעניינינו, משמעות הסעד המבוקש במסגרת
25 התובענה הוא שינוי בזהות בעל הזכויות בחנות באלנבי, ולפיכך לא ניתן לקבל את טענת
26 הנתבע לפיה עסקינן ב"שאינו מקרקעין". ואולם, גם תקופת ההתיישנות במקרקעין מוסדרים
27 בת 25 שנים או במקרקעין שאינם מוסדרים בת 15 שנים הקבועה בסעיף 25 לחוק חלפה עד
28 מועד הגשתה התביעה, שכן המסמך במסגרתו הועברו זכויותיו של התובע 1 בחנות באלנבי
29 לידי הנתבע נושא תאריך 11.3.88 (נ/ב) ואילו התובענה הוגשה ביום 11.2.14, קרי כמעט 26
30 שנים לאחר מכן.
- 31
- 32 המסקנה המתקבלת מהאמור לעיל היא כי אכן עילת התביעה ביחס לחנות באלנבי –
33 התיישנה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

1
 2 33. בהקשר זה, לא למותר לציין כי דין התובענה ביחס לחנות באלנבי להידחות גם לגופם של
 3 דברים ואעמוד על כך בהמשך פסק הדין.
 4

ב. טענת השיהוי :

5
 6
 7 34. לטענת הנתבע, התובענה נגועה בשיהוי רב, הואיל והוגשה 18 שנים לאחר העברת הזכויות
 8 המאוחרת ביותר בנכסים שבמחלוקת ו-17 שנים לאחר פטירת האב המנוח. לטענתו, שיהוי
 9 זה הביא לכך ש-"מטבע הדברים בחלוף שנים כה רבות ממועד רכישת הנכסים והעברת
 10 המחצית הנוספת של הזכויות בהם מייצר קושי ראייתי מובנה (ההדגשה במקור) באיתור
 11 והשגת מסמכים רלוונטיים לרבות מסמכים בנקאיים אשר יש בהם כדי להוכיח את מקורות
 12 המימון של רכישות הנכסים..." וכן לכך שלא ניתן לשמוע את עדות האם המנוחה ועדויות
 13 אובייקטיביות נוספות (ס' 20 לסיכומיו). ומאידך, טוענים התובעים כי כלל לא מתקיימים
 14 התנאים הדרושים לצורך קביעת שיהוי שכך "... לא רק שלא דובר על ויתור על זכות, אלא
 15 שמצבו של הנתבע לא השתנה כלל, וזאת בשים לב לכך שהנכסים נותרו ללא שינוי ולא
 16 נמכרו או הועברו לצדדים שלישיים" וכן כי כאשר מונחת על הפרק זכות קניינית כבענייננו
 17 סיכוייה של טענת השיהוי קלושים ביותר (ס' 120-122 לסיכומיהם).
 18

19 35. בע"א 6805/99 תלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ חיים בירושלים נ' הוועדה
 20 המקומית לתכנון ולבנייה ירושלים פ"ד נו (5) 433, סיכמה כב' השופטת א. פרוקצ'יה את
 21 ההלכה המשפטית בנוגע לדוקטרינת השיהוי, כדלהלן:
 22

23 "טענת שיהוי המועלית כנגד תובענה אזרחית בטרם חלפה תקופת ההתיישנות היא
 24 טענה קשה ברבדים שונים. מעצם טיבה היא מבקשת להתערב ולשנות תקופת
 25 התיישנות שנקבעה בדין על דרך קיצורה העשויה לפגוע בציפייתו של התובע לכלכל
 26 את צעדיו לפי טעמו במסגרת תקופת ההתיישנות המוכרת בחוק. היא משנה את
 27 נקודת האיזון בין ההגנה על זכויות התובע לבין ההגנה על זכויות הנתבע, וקבלתה
 28 מאפשרת דחיית תביעה על הסף בלא דיון לגופה... נוכח ההשלכות הנובעות מקבלת
 29 טענת שיהוי התנאים לקבלתה הם מטבע הדברים מחמירים, ונסיבות החלתה
 30 נדירות, וקו זה מאפין את הפסיקה בנושא זה לאורך שנים...
 31 שיהוי בתוך תקופת ההתיישנות נוצר מקום שיש בהשתוות בפנייה לבית-המשפט
 32 משום שימוש לא נאות בזכות התביעה הנתונה לתובע ופגיעה בציפייה הלגיטימית
 33 של הנתבע שלא להיתבע – שימוש המגיע כדי ניצול לרעה של ההליך השיפוטי...
 34 לצורך טענת שיהוי נדרש להוכיח כי בנסיבות המקרה זנח התובע את זכות התביעה
 35 העומדת לו, או שבמשך הזמן שינה הנתבע את מצבו לרעה. היו שהוסיפו תנאי
 36 חלופי שלישי שעניינו שיהוי שנגרם עקב חוסר תום-לבו של התובע" (445-446).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1
- 2 36. וברמ"ש 27591-06-14 א.פ. ואח' נ' ק.ח.פ. (פורסם במאגרים, 13.9.14), הבהיר כבי' השופט ש.
- 3 שוחט כי נפקותה של קבלת טענת השיהוי אינה רק בדחיית התביעה על הסף, אלא גם ואף
- 4 בעיקר בהחלת דוקטרינת הנזק הראייתי, ובלשונו:
- 5
- 6 "ברם, אם יוכח בפניו שיהוי בהגשת התביעה כמו גם שינוי מצב לרעה של
- 7 המבקשת-הנתבעת שנגרם בעקבותיו... לא מן הנמנע כי יעמוד הדבר לחובת
- 8 המשיבה-התובעת היות והנפקות העיקרית של טענת שיהוי היא בהחלת
- 9 דוקטרינת הנזק הראייתי..."
- 10 לעיכוב בהגשת התביעה נפקות בהחלת דוקטרינת הנזק הראייתי. חלוף הזמן
- 11 מטשטש לא רק זיכרוןם של עדים, אלא גם מקשה על בית המשפט לקבוע ממצאים
- 12 פוזיטיביים מבעד לערפל הזמן, ובכך מחריף את הקושי בבירור האמת העובדתית.
- 13 לכן, יש לשיהוי "מחיר" במישור הראייתי, הן מבחינת נטל השכנוע והן מבחינת
- 14 כמות הראיות".
- 15
- 16 37. על עניינה של דוקטרינת הנזק הראייתי עמדו המלומדים א. פורת וא. שטיין במאמרם
- 17 דוקטרינת הנזק הראייתי: ההצדקות לאימוצה ויישומה במצבים טיפוסיים של אי-ודאות
- 18 בגרימת נזקים עיוני משפט כא (תשנ"ח) 191, בעמ' 247:
- 19
- 20 "...הסבתו הרשלנית של נזק ראייתי לצד שכנגד פירושה חשיפתו לסיכון בלתי
- 21 הדדי, ודבר זה מפר את השוויון. במצב של תיקן ראייתי, הכרעה לטובת התובע,
- 22 שתתחייב בעקבות העברת נטל השכנוע אל הנתבע, תתקן הפרה זו ותשיב את
- 23 השוויון למקומו".
- 24
- 25 38. כן כאשר נגרם "נזק ראייתי" ונטל השכנוע מועבר לצד שכנגד, יש לבחון מהו גודלו של הנטל
- 26 המועבר ואם יש להעבירו בכללותו או יש שמא להעביר רק את החלק היחסי שנוגע לעובדות
- 27 אשר אותן ניתן היה לברר אלמלא נגרם אותו נזק ראייתי (ר' ע"א 8151/98 שטרנברג נ' ד"ר
- 28 צ'צ'יק פ"ד נו (1) 539, בעמ' 551).
- 29
- 30 39. ובענייננו, הנכסים שבמחלוקת נרכשו בין השנים 1979-1987, קרי בין 27-35 שנים קודם
- 31 להגשת התובענה; העברות הזכויות בנכסים שבמחלוקת נעשו בין השנים 1988-1996, קרי בין
- 32 26-18 שנים קודם להגשת התובענה ואביהם המנוח של הצדדים נפטר כ-17 שנים קודם
- 33 להגשת התובענה. במצב דברים זה, בצדק רב טוען הנתבע כי קיים קושי להמציא מסמכים
- 34 בנקאיים המלמדים על מקורות המימון עבור רכישת הנכסים שבמחלוקת. כך גם סביר ביותר
- 35 שקיים קושי לזכור באופן מדויק את הדברים אשר אירעו לפני זמן כה רב, דבר אשר ניכר
- 36 היטב בעדויות אותן שמעתי ובמהלכן התקשו הצדדים והעדים מטעמם לזכור תאריכים. כן,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 התובעים לא הציגו כל ראיה לכך שעמדו על זכותם הנטענת לאורך השנים, אלא ההיפך הוא
2 הנכון שכן לטענתם "יצוין כי לאורך כל התקופה שמאז פטירת האב המנוח ועד עצם היום
3 הזה, גבה הנתבע שכר דירה בגין כל הנכסים נשוא תביעה זו, מבלי שהעביר לתובעים את
4 חלקם בשכר הדירה שקיבל" (ס' 18 לכ. התביעה וכן ר' עדות התובע 1 בעמ' 8, ש' 6-2 לפרוט').
5 לכך יש להוסיף כי ההסבר אותו הציגו התובעים להתנהלותם לאורך השנים נעוץ בכך ש-:
6 "כל עוד אם המשפחה היתה בין החיים, נמנעו התובעים מלהתעמת עם הנתבע בנושא זה,
7 למען שלומה וכבודה של האם המנוחה" (ר' בין היתר בס' 15 לכ. התביעה), אלא שהסבר זה
8 הינו לקוני למדי ודווקא יש בו להעלות תהיות נוספות ובכלל זה עד מתי היו התובעים
9 מוסיפים להמתין בהגשת תביעתם לו היתה האם מאריכה ימים וכן מדוע נדרש "עימות"
10 בנושא, שעה שלטענת התובעים הנתבע כלל לא כפר בקיומה של הנאמנות עד שנה לאחר מותה
11 של האם המנוחה.
12
- 13 40. לאור האמור לעיל, אני סבורה כי התנהלותם של התובעים בהגשת התביעה אכן נגועה בשיהוי
14 אשר הביא לקשיים ראייתיים ובירור האמת. עם זאת, אכן צודקים התובעים בטענתם כי
15 בשים לב למעמדה ומהותה של הזכות הקניינית שעל הפרק מתעצם הקושי בקבלת טענת
16 השיהוי (ר' ע"א 5793/96 חיים נ' חיים, פ"ד נא(5) 625, בעמ' 635).
17
- 18 41. באיזון בין מכלול הדברים האמורים לעיל, אני מוצאת כי בענייננו יש לקבל את טענת השיהוי,
19 אך זאת על דרך של זקיפת ההתנהלות לחובתם של התובעים במישור הראייתי, קרי מבחינת
20 כמות ואיכות הראיות הנדרשות מטעמם, תוך שיוער כי במקרה דנן ממילא נטל ההוכחה רובץ
21 לפתחם של התובעים והוא נטל כבד, כפי שיבואר להלן.
22
- 23 ג. נטל ההוכחה הנדרש:
24
- 25 42. אף בעניין מידת נטל ההוכחה הנדרש נוכח רישום הזכויות בנכסים שבמחלוקת במרשם
26 המקרקעין ע"ש הנתבע (למעט ביחס לחנות באלנבי) חלוקים הצדדים: לטענת התובעים
27 מדובר בתיקון מרשם מקרקעין אשר ביחס אליו לא נדרש נטל הוכחה "מיוחד", אלא הנטל
28 הנדרש הינו הרגיל במשפט האזרחי, קרי על פי מאזן ההסתברויות (ס' 108-115 לסיכומיהם),
29 ואילו לטענת הנתבע הנטל הנדרש מהתובעים הוא נטל כבד ביותר לאור הוראת סעיף 125
30 לחוק המקרקעין, תשכ"ט-1969, הקובעת כי "רישום בפקסים לגבי מקרקעין מוסדרים
31 יהווה ראיה חותכת לתכנון" (ס' 29-22 לסיכומיו).
32

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

43. בחינת פסקי הדין מהם מבקשים התובעים ללמוד כי הנטל הנדרש מהם הוא על פי מאזן ההסתברויות בלבד (ר' בס' 113 לסיכומיהם, שם הפנו התובעים לה"פ (י-ם) 6008/07 ג'אנח נ' רשם המקרקעין (פורסם במאגרים, 10.9.07) וכן ה"פ (י-ם) 44661-10-11 הדר פודים בע"מ נ' רשם המקרקעין ירושלים (פורסם במאגרים, 30.5.12) מלמדת כי אכן כטענת הנתבע פסקי דין אלו עוסקים בהוכחת זהות הבעלים הרשום כאשר רישומו נעשה ללא מספר מזהה ואין להקיש מסוגיה זו לענייננו.
44. כך גם בחינת פסקי הדין הנוספים אליהם הפנו התובעים בה"ש 86 לסיכומיהם מלמדת כי דווקא צוין בהם באופן מפורש כי הנטל לסתירת מרשם המקרקעין הוא נטל כבד. לעניין זה, ר' תמ"ש (ת"א) 19831-04-10 ר' ג' נ' מ' פ' (פורסם במאגרים, 7.7.13) בפס' 16, ביחס אליו הוגש ערעור אשר נדחה במסגרת עמ"ש 32427-10-13 פלונית נ' פלוני (פורסם במאגרים, 12.8.15) וגם במסגרת פסק דינו הבהיר כב' השופט י. שנלר כי: "**ברי לכל כי מחמת אי-קיום חוזה נאמנות בכתב ותוכן פנקסי רישום המקרקעין והצהרת הון שאינם מעידים על נאמנות כאמור, על הטוען לקיום נאמנות – בענייננו האב – אכן מוטל נטל כבד במישור הראייתי**" (בפס' 11); תמ"ש (נצ'י) 2057-03-12 מ.מ.ב.נ' ז.ב. (פורסם במאגרים, 2.1.14) בפס' 23, 26 ו-52; וכן הוגש ערעור ביחס לתמ"ש (ת"א) 54911-01-11 י' ס' נ' א' ס' (פורסם במאגרים, 28.3.13) אשר התקבל במסגרת עמ"ש (ת"א) 41483-05-13 פלוני נ' פלונית (פורסם במאגרים, 21.9.15), וביחס אליו נדחתה בקשת רשות ערעור במסגרת בע"מ 615/16 פלונית נ' פלוני (פורסם במאגרים, 15.3.16), בה ציינה כב' השופטת ד. ברק-ארז מפורשות כי "**יש לזכור שתוצאה זו נבעה מכך שלא עלה בידה של המבקשת להרים נטל הוכחה לא פשוט – לטעון לזכויות בדירה בניגוד לרישום במרשם המקרקעין**" (פס' 20).
45. בנסיבות אלו, לא ברור מדוע עומדים התובעים על טענתם כי נטל ההוכחה הנדרש מהם לסתירת מרשם המקרקעין הוא נטל "רגיל" שעה שבפסיקת בתי המשפט בעניין זה נפסק לא אחת כי "**סעיף 125(א) לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969 קובע כי הרישום ביחס למקרקעין מוסדרים מהווה ראיה חותכת לתוכנו... הנטל לסתירת הרישום ולהוכחת הטענה כי הוא אינו משקף את מצב הדברים האמיתי, כך שהבעלים האמיתי של החלקה היה דווקא המנוח (ולא ביידס או לאלו), הוא נטל כבד מאוד**" (ע"א 2576/03 וינברג נ' האפוטרופוס לנכסי נפקדים (פורסם במאגרים, 21.2.07) בפס' 37). כן ר' לעניין זה האסמכתאות המפורטות לעיל, ונוסף להן ר' תמ"ש (כפ"ס) 10880/09 ד.ז.נ' מ.ק. (פורסם במאגרים, 5.4.12) בפס' 37; תמ"ש (ת"א) 29414-10-12 נ' א' נ' ד' מ' (פורסם במאגרים, 16.2.14), וכן תמ"ש (ת"א) 40359-10-14 א.ב.נ' ע.ב. (פורסם במאגרים, 23.10.15) בפס' 30.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

1 לאור האמור לעיל, אין בידי לקבל את טענת התובעים כי נטל ההוכחה הרובץ לפתחם הוא
2 נטל הוכחה "רגיל" במשפט האזרחי, אלא מההלכה הפסוקה המפורטת לעיל עולה בבירור כי
3 הנטל הנדרש מהתובעים הא נטל כבד.

ד. אי-התייצבותם של התובעת 3, בעלה והגב' הכ' לחקירה נגדית:

7 כאמור, לתצהירי העדות הראשית מטעם התובעים צורפו שלושה מסמכים כדלקמן: (א)
8 תצהיר מאת התובעת 3 המתגוררת בארה"ב אשר נערך בשפה הפרסית ולטענת התובעים
9 נחתם לפני נטריון מקומי על פי חוקי המקום; (ב) תצהיר מאת בעלה של התובעת 3 המתגורר
10 בארה"ב אשר נערך בשפה האנגלית ולטענת התובעים נחתם לפני נטריון מקומי על פי חוקי
11 המקום; (ג) תצהיר מאת הגב' הכ' אשר כאמור היתה בת זוגו של האב המנוח בין השנים
12 1979-1988 לערך.

14 אף על פי שהתובעת 3, בעלה וכן הגב' הכ' לא התייצבו להיחקר על תצהיריהם בדיון ההוכחות,
15 טוענים התובעים שעדויותיהם קבילות והיעדר ההתייצבות צריכה להיבחן במישור המשקל
16 בלבד. לטענתם, התובעת 3 ובעלה לא התייצבו שכן הבעל חולה במחלת הסרטן ונסעד על ידי
17 אשתו-התובעת 3, כאשר לאור מגוריהם בארה"ב הנסיעה לישראל בנסיבות אלו היתה בלתי
18 אפשרית עבורם. עוד לטענתם, הגב' הכ' לא התייצבה לחקירה נגדית בשל איומים אלימים
19 מצד הנתבע ובנו (ס' 32 לסיכומי התובעים). מאידך, טוען הנתבע כי התצהירים אשר צורפו
20 אינם קבילים כלל ועיקר בשים לב לכך שעסקינן בצדדים אשר בית המשפט כלל לא התרשם
21 מעדותם הראשית באופן בלתי אמצעי. עוד טוען הנתבע כי בכל הכבוד מחלת הסרטן אינה
22 בבחינת "כוח עליון" המונע התייצבות לחקירה וכי הטענות בדבר איומים כלפי הגב' הכ'
23 הועלו בעלמא וממילא מוכחשים על ידו (ס' 38-44 לסיכומיו).

25 לעניין השיקולים הניצבים לפני בית המשפט בבואו לבחון עדות אשר לא עמדה במבחן חקירה
26 נגדית ר' בש"פ 5620/09 קורולקר נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים, 16.8.09), בפס' 19.
27 במסגרת שיקולים אלו יש ליתן את הדעת על הטעם אשר בגינו נמנעה החקירה הנגדית כאשר
28 יש הבדל לעניין זה בין מצב שבו המניעה נובעת מסיבה אובייקטיבית לבין מצב שבו המניעה
29 נובעת ממעשה יזום של העד או של בעל הדין שהביאו או מסיכול מכוון הנובע מפעולת הצד
30 שכנגד; על השאלה האם החלה החקירה הנגדית, על מה דובר בה והאם עיקר מטרתה הודגש;
31 האם מדובר בהליך אזרחי או פלילי ועד כמה הראיות הנוספות שהובאו בהליך משתלבות
32 ומשלימות את העדות הקטועה ומה מקורותיהן וכיו"ב.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 בענייננו, איני סבורה כי אין מקום להידרש לפולמוס אשר התגלע בין הצדדים באשר לשאלת
2 עצם קבילותם של שלושת התצהירים שכן ממילא בנסיבות שלפני לא מצאתי ליתן
3 לתצהיריהם משקל כל שהוא, ואבהיר:
4
- 5 א. באשר לתצהירים של התובעת 3 ובעלה, יש ליתן על הדעת על כך שהם לא נחקרו לפני
6 בחקירה ראשית, כך שלא היה באפשרותי להתרשם מהטענות המועלות במסגרת
7 תצהיריהם באופן בלתי אמצעי. כך גם יש משמעות להיות התובעת 3 צד להליך ואף
8 בבעלה יש לראות מי שיש לו עניין בתוצאות ההליך. בענייננו וכפי שיפורט בהמשך
9 הדברים, נמצא כי חקירתם הנגדית של התובעים והעדים מטעמם העלתה הבדלים
10 משמעותיים בין התצהירים שבכתב לבין תשובותיהם בחקירה ואף סתירות בין
11 הגרסאות השונות באופן המקנה חשיבות מכרעת לקיומה של החקירה הנגדית של
12 התובעים והעדים. זאת ועוד, עצם מחלת בעלה של התובעת 3 בוודאי היה ידוע
13 לתובעים וכך גם דבר מגוריהם בארה"ב ועל כן אין זה ברור מדוע לא עתרו התובעים
14 מבעוד מועד לביצוע החקירה הנגדית באמצעות "ועידת וידאו" כאשר התנהלות זו
15 נזקפת לחובתם.
16
- 17 ב. אשר לתצהירה של הגב' הכ', אף היא לא נחקרה לפני בחקירה ראשית כך שלא היה
18 באפשרותי להתרשם ממנה באופן בלתי אמצעי. כן, טענות התובע 1 בדבר איומים
19 מצד הנתבע כלפי הגב' אורה כלל לא הוכחו והוכחו באופן גורף על ידי הנתבע (עמ'
20 40, ש' 23-26 לפרוטי) ולא ניתן לקבל העלאת טענות רציניות מסוג זה בחלל האוויר.
21 לכך יש להוסיף כי כלל לא ניתן הסבר משכנע מדוע לא עתרו התובעים לזימונה של
22 הגב' הכ' על ידי בית המשפט. יתרה מכך, למקרא התצהיר נראה כי אין בו כדי לתרום
23 לבירור המחלוקת שלפני, שכן הגב' הכ' היתה חברתו של האב המנוח בין השנים 1979-
24 1988 (ס' 1 לתצהיר) ונראה כי התצהיר מתייחס ל-"**במשך כל התקופה שחיינו ביחד**"
25 (ס' 2 לתצהיר), בעוד שהעברת הנכסים שבמחלוקת בוצעה בשנים 1988 (החנות
26 באלנבי; 1994 (הבית בחולון) ו-1996 (הדירה בבית ים), כך שמהתצהיר בלבד לא ניתן
27 לדעת אם היה ידוע לגב' הכ' דבר מה אודות רצונותיו של האב המנוח במועדים
28 הרלוונטיים.
29
- 30 51. לאור האמור לעיל ומבלי שיש צורך לדון בשאלת קבילותם של התצהירים – הגעתי לכלל
31 מסקנה כי יש ממילא יש לייחס להם משקל אפסי.
32
33
34

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

עותק לפרסום

תמ"ש 22323-02-14

- 1 סיכומו של דבר, עד כה נמצא כי: 52.
- 2 א. טענת הנתבע באשר להתיישנות עילת התובענה ביחס לחנות באלנבי – התקבלה, תוך
3 שממילא דין התובענה ביחס לנכס זה היתה להידחות גם לגופם של דברים.
- 4 ב. טענת הנתבע באשר לשיהוי התובענה כולה – התקבלה על דרך של זקיפת ההתנהלות
5 לחובת התובעים במישור הראייתי.
- 6 ג. נטל ההוכחה הנדרש מהתובעים לסתירת מרשם המקרקעין הינו כבד.
7 ד. המשקל אשר יש לייחס לתצהירים של התובעת 3, בעלה והגב' הכ' הינו אפסי.
- 8
- 9 53. ועתה, יש להמשיך ולבחון את סלע המחלוקת בין הצדדים, קרי שאלת קיומה של הנאמנות.
10
- 11 יצירת נאמנות – כללי:
12
- 13 54. סעיף 1 לחוק הנאמנות, התשל"ט – 1979 (להלן: "חוק הנאמנות") מגדיר מהי נאמנות:
14
- 15 "נאמנות היא זיקה לנכס שעל פיה חייב נאמן להחזיק או לפעול בו לטובת נהנה או
16 למטרה אחרת".
17
- 18 כנלמד, נאמנות יכולה להיווצר לטובת נהנה – בין אם הוא יוצר הנאמנות ובין אם הוא צד
19 שלישי – או לצורך מטרה מסוימת.
20
- 21 55. אופן יצירת חוזה הנאמנות קבוע בסעיף 2 לחוק הנאמנות:
22
- 23 "נאמנות נוצרת על פי חוק, על פי חוזה עם נאמן או על פי כתב הקדש".
24
- 25 56. בנוסף לנאמנות הנכרתת במפורש ולנאמנות המוכתבת מכוח חוק, בע"א 3829/91 וואלס נ'
26 גת, פ"ד מח(1) 801, הכיר בית המשפט העליון באפשרות ליצור נאמנות משתמעת במשפט
27 הישראלי, תוך שהוסבר כי:
28
- 29 "Trust Implied נוצר במשפט האנגלי כדי לענות על מקרים שבהם עולה
30 מהתנהגות הצדדים ומפעולותיהם כי הייתה כוונה ליצור נאמנות, אך מסיבה זו או
31 אחרת כוונה זו לא הובעה במפורש... כך למשל, כאשר נכס מועבר לגורם כלשהו
32 לצורך מטרה שלא יצאה אל הפועל, או כאשר הנכס מועבר לנאמן ללא ציון מטרת

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 העברה, או כאשר א' רוכש נכס בעבור ב' אך רושם אותו, כפתרון זמני או קבוע, על
2 שמו. בכל המקרים האלה, אף שכוונת הצדדים לא הובעה במפורש, משתמע
3 ממערכת היחסים שביניהם ומהתנהגותם, כי למרות זאת שהנכס רשום על שם
4 אדם אחד, "הזכויות שביושר" בו שייכת לאדם אחר".
5
- 6 הנאמנות יכול שתעשה בעל-פה, בכתב או בצורה אחרת (ש. כרס נאמנות, מהדורה רביעית 57.
7 ומתוקנת, 2004, בעמ' 184), וזאת אף כאשר הנאמנות נסובה סביב עסקה במקרקעין כנטען
8 בענייננו (ע"א 8168/09 ועד חברת עולי משהד (אירן) ירושלים נ' הועד המרכזי לעולי (אנוסי)
9 משהד אירן בישראל (פורסם במאגרים, 23.10.12), בפס' 18).
10
- 11 בד בבד, להיעדר הכתב יש נפקות ראייתית אותה יש לבחון בזהירות המתבקשת עת עסקינן 58.
12 ביחסי משפחתיים, בגדרם לא נהוג לדקדק ולערוך מסמכים בכתב. לעניין זה יפים הדברים
13 אשר נקבעו בתמ"ש (נצ" 2057-03-12, שם, בפס' 30: "אם כך בכלל, דומני כי ביחסי משפחה
14 בפרט; לעיתים קרובות נכרת חוזה נאמנות ללא דקדוקי פורמליות או פירוט תנאי הנאמנות
15 וזאת בשל יחסי האמון שמטבע הדברים יוצר הנאמנות רוחש לנאמן".
16
- 17 מן הכלל אל הפרט, לענייננו:
18
- 19 במקרה דנן, אין חולק כי לא נערך מסמך כלשהו ממנו ניתן ללמוד על קיומה של הנאמנות 59.
20 הנטענת ועל שכמם של התובעים מוטל הנטל להוכחתה. מגרסת התובעים עולה כי לטענתם
21 מדובר בנאמנות מפורשות אשר היתה ידועה ודובר אודותיה בעל-פה (ר' בס' 9 לתצהיר עדותו
22 הראשית התובע 1; ס' 11 לתצהיר עדותן הראשית של התובעות 4 ו-5 וכן בפסקה השנייה
23 לתצהיר עדותה הראשית של התובעת 6), אך אקדים ואומר כבר עתה כי לא רק שמצאתי שלא
24 עלה בידי התובעים להוכיח את דבר קיומה של נאמנות מפורשת, אלא כי מהראיות אשר
25 הובאו לפני גם אין מקום להסיק את קיומה של נאמנות המשתמעת מנסיבות חיזוניות
26 ומהתנהגות הצדדים.
27
- 28 ודוק, כאשר מדובר ביחסים משפחתיים אין הכרח ובמידה רבה גם אין ציפייה כי יעשה 60.
29 שימוש מפורש במונח "נאמנות", אולם נדרש שמהותה של הנאמנות הנטענת יהא ברור ונהיר,
30 קרי כי על אף רישום מלוא הזכויות בנכסים במרשם המקרקעין ע"ש הנתבע, יהיה ברור כי
31 אין זכויות אלו שייכות לו בפועל אלא לנהנים – האב המנוח או יורשיו, וזאת לא מצאתי כי
32 עלה בידי התובעים להוכיח. להלן יפורטו הטעמים שעל יסודם מושתתת מסקנתי זו.
33
34

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

קיומה של נאמנות מפורשת – אם לאו :

- 1
2
3 61. בחקירת התובעים והעדים מטעמם התגלו סתירות משמעותיות ביותר אשר לאורך נשמטת
4 הקרקע תחת מהימנות גרסתם של התובעים בדבר קיומה של נאמנות מפורשת, ואפרט:
5
6 62. בחקירתו הנגדית של התובע 1 התברר כי לגרסתו במהלך חייו של האב המנוח דובר על
7 הנאמנות לה טוענים התובעים פעם אחת בלבד, ואלו דבריו:
8
9 "ש. האם נכחת באופן אישי בשיחה שהתנהלה בין אביך לבין הנתבע בנוגע
10 לדירות?
11 ת. כן.
12 ש. באופן אישי?
13 ת. כן.
14 ש. היכן השיחה הזו התנהלה ומי נכח בה מלבדך?
15 ת. בתוך הבית.
16 ש. מי עוד נכח במקום שהתנהלה השיחה הזו?
17 ת. כל הילדים של אבא, ז"א האחים והאחיות שלי.
18 ש. באיזה שנה התנהלה השיחה הזו?
19 ת. 3, 4 שנים לפני שהוא נפטר.
20 ש. ז"א השיחה שאתה מתאר התנהלה 3 שנים לפני פטירת אבא?
21 ת. אני לא יכול להגיד במדויק, או תאריך מדויק, אולי 5 שנים.
22 ש. ועד אז לא התנהלה שום שיחה?
23 ת. על מה?
24 ש. איזה שיחה התנהלה 5 שנים לפני שהוא נפטר כמו שאמרת?
25 ת. אבא שלי בטהרן המצב שלו היה כ"כ טוב.
26 ש. השיחה הייתה כמה שנים לפני שהוא נפטר?
27 ת. כן, בדיוק, 5, 6, 7 שנים לפני שהוא נפטר, לא זוכר בדיוק.
28 ש. השיחה הזו שאתה מתאר התנהלה לראשונה בערך בין 5 ל-7 שנים לפני
29 שהוא נפטר?
30 ת. כן.
31 ש. תגיד לי את שמות האנשים שנכחו בשיחה הזו?
32 ת. האחים והאחיות שלי.
33 ש. כולם?
34 ת. כן, אלה שהיו בטהרן ובלוס אנג'לס לא. אבל היו ש', בעלה, אב', ל' ואני,
35 ואני חושב הבן שלי מ' שהוא תמיד היה אצלו.
36 ש. ויותר לא חזרתם לדבר על זה?
37 ת. לא.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 **ש. באותה פעם יחידה שהתנהלה השיחה בין האבא המנוח לבין הנתבע בנוגע**
2 **לדירות – האם היה תיעוד לשיחה הזו, האם הקלטתם, האם עשיתם**
3 **פרוטוקול או תרשומת?**
4 **ת. לא" (עמ' 6, ש' 31-32, עמ' 7, ש' 1-28 לפרוט').**
5
- 6 63. דא עקא, גרסתו של התובע 1 בנוגע למועד קיומה של השיחה בדבר הנאמנות במהלך התקופה
7 שבין 3 ל-7 שנים לפני פטירת האב (כך שלכל המוקדם שיחה זו התקיימה בשנת 1990), אינה
8 מתיישבת עם טענת הנאמנות בנוגע להעברת הזכויות בחנות באלנבי אשר נעשתה כשנתיים
9 קודם לכן, ביום 11.3.88 (נ/ב לכ. ההגנה).
10
- 11 64. זאת ועוד, הגם שהתובע 1 העיד כי התובעת 4, הגב' ש' י', נכחה בשיחה היחידה בה לגרסתו
12 דובר אודות הנאמנות בחייו של האב המנוח, מעדותה של התובעת 4 כלל לא עלה שהיא נכחה
13 בשיחה כאמור, אלא לגרסתה רק לאחר פטירתה של האם המנוחה (כזכור בשנת 2012) דובר
14 לראשונה על עניין חלוקת הרכוש של האב המנוח. ויודגש, כי התובעת 4 נחקרה על כך ארוכות
15 וניתנו לה מספר הזדמנויות על מנת לאשר לכאורה כי נכחה בשיחה אודותיה סיפר התובע 1,
16 אולם היא דבקה בגרסתה. להלן יובא החלק הרלוונטי מתוך חקירתה:
17
- 18 **"ש. את הטענה שהרכוש שנמצא אצל אב' ושזה רכוש שהוא מחזיק בנאמנות –**
19 **זו טענה ששמעת פעם ראשונה על הקבר של אימא שלך מי אב'?**
20 **ת. אימא שלי אמרה תמיד שמה שיש לה זה ל-7 ילדים. אחרי הפטירה אף**
21 **אחד לא דיבר בגלל כבוד לאימא. אחרי שנה כל הבלגן התחיל.**
22 **ש. אני אחדד את השאלה. הרכוש שרשום על שם אב' – יש טענה כלפיו**
23 **שהרכוש הזה שרשום על השם שלו הוא מחזיק את זה בנאמנות. את**
24 **הטענה הזו שמעת פעם ראשונה כשאימא נפטרה על הקבר?**
25 **ת. מתי שאימא נפטרה על הקבר הוא אמר לי "בקבר של אימא אני מחלק את**
26 **מה שצריך בינינו". בית אחד הוא מכר בתחנה המרכזית ונתן לכולם. היינו**
27 **בסדר, הכל היה בשקט, הוא היה כמו אבא שלנו. הוא כל הזמן אמר לי**
28 **שאני כמו אימא.**
29 **ש. את הטענה שהדירות שרשומות על שמו והוא מחזיק אותם בנאמנות –**
30 **הפעם הראשונה ששמעת את הטענה שהדירות האלה לא שלו אלא רק**
31 **בנאמנות זה היה על הקבר של אימא?**
32 **ת. לא נכון, שמעתי כמה פעמים ממנו.**
33 **ש. אחרי שאימא נפטרה?**
34 **ת. לא, גם בתוך השנה הוא אמר שהוא לא עושה ריב ונותן לכולם**
35 **ש. אז מה שאת אומרת, כשאימא שלך נפטרה זה היה הפעם הראשונה**
36 **ששמעת מאב' שהדירות שרשומות על שמו זה בנאמנות, ואחרי שמעת על**
37 **זה עוד כמה פעמים במשך השנה של אימא?**
38 **ת. הוא אמר שהוא מחלק את הרכוש של האבא. הוא אמר תמיד שהוא נותן**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 מתני פעם ראשונה שמעת אותו אומר את זה? ש.
- 2 אין לי תאריך. ת.
- 3 זה היה על הקבר של אימא? ש.
- 4 כן, הוא אמר שהוא נותן. ת.
- 5
- 6 מתני בפעם הראשונה בחיים שלך דיברת עם אב' על כך שהוא יחלק את ש.
- 7 הדירות שרשומות על שמו בין האחים והאחיות?
- 8 הוא אמר אחרי שאימא נפטרה שהוא יתן כל מה שצריך לכל האחים ת.
- 9 והאחיות. אימא שלי אמרה שהכל של 7 אחים. חצי הבית היה שלו.
- 10 מתני בפעם הראשונה בחיים שלך דיברת עם ר' על זה שהדירות שרשומות ש.
- 11 על שם אב' הוא יחלק אותן בין האחים והאחיות?
- 12 הוא אמר שהוא נותן... היה ביניהם ריב על זה, אז הוא אמר שהוא לא נותן ת.
- 13 גרוש ובגלל זה הייתה בעיה.
- 14 אני מדבר על ר'. מתני פעם ראשונה שדיברת עם ר' על זה? ש.
- 15 אחרי שנה של פטירת אימי דיברתי עם ר' שאב' לא רוצה לחלק את הדירות ת.
- 16 ויש בעיה" (עמ' 15, ש' 22-31, עמ' 16, ש' 1-14, ועמ' 17, ש' 17-26).
- 17
- 18 במהלך עדות זו אף " ... צעק התובע 1 משפט שיש בו כדי לשנות את עדותה של העדה" (ר' 65.
- 19 החלטתי בעמ' 17, ש' 5-6 לפרוט"ו), וחרף זאת לא שינתה התובעת 4 את עדותה ולא התייחסה
- 20 כלל לשיחה אודותיה העיד התובע 1.
- 21
- 22 וגם לגרסת התובעת 5 היא כלל לא שמעה על קיומה של נאמנות עד לפטירת האם המנוחה, 66.
- 23 וזאת בניגוד לאמור בתצהיר עדותה הראשית, שם הצהירה כי "ההסדר האמור של רישום
- 24 נכסי האב בנאמנות על שם הנתבע, נעשה בידיעת כל בני המשפחה ואף בידיעתם של עדים
- 25 חיצוניים" (ס' 11). כך מתוך חקירתה:
- 26
- 27 את היית חלק מהשיחות בין האבא לבין הנתבע או לא היית מעורבת? ש."
- 28 לאבא שלי באירן היה בית של 3 קומות... ת.
- 29 את לא עונה על השאלה שלי. חוזר על השאלה. ש.
- 30 לא הייתי חלק מהשיחה ולא מעורבת. ת.
- 31 ואת לא נכחת אף פעם בשיחה שהתנהלה בין המנוח לבין הנתבע בנוגע ש.
- 32 לרכוש, תנאים או נאמנות?
- 33 לא. ת.
- 34 ועד הפטירה של האימא את גם לא דיברת אף פעם עם הנתבע על הנושאים ש.
- 35 האלה?
- 36 לא. ת.
- 37 ועד הפטירה של האימא גם לא דיברת עם אחיך ר' על הנושאים האלה? ש.
- 38 לא. ת.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 **ש. תאשר לי שרק אחרי פטירת האימא נודע לך מר' שהרכוש שרשום על שם**
 2 **הנתבע בעצם מוחזק אצלו בנאמנות.**
 3 **ת. כן, מאשרת" (עמ' 12, ש' 5-18 לפרוט').**
 4

וגם בחקירתה החוזרת עמדה התובעת 5 על גרסה זו:

- 7 **ש"אז אני מבקש שתסבירי – אמר לך רק עוה"ד של אב' היום שאת יודעת על**
 8 **נושא חלוקת הרכוש רק ממה ששמעת מר' ורק אחרי שאימא נפטרה.**
 9 **ת. אני יודעת את האמור רק לאחר מות אימי" (עמ' 14, ש' 7-9 לפרוט').**
 10

11 אמנם, בסיום חקירתה החוזרת טענה התובעת 5 כי היא שמעה על חלוקת הרכוש מהאב
 12 המנוח והאם המנוחה (עמ' 14, ש' 18-19 לפרוט'). ברם, מדובר באמירה יחידה אשר נאמרה
 13 בקצרה בתום העדות, ללא הסבר כלשהו בדבר מהי אותה "חלוקת הרכוש", והואיל והיא
 14 אינה עולה בקנה אחד עם יתר עדותה של התובעת 5 עליה חזרה מספר פעמים קודם לכן, איני
 15 מוצאת שיש לייחס לכך משמעות.

- 17 הסתירות בגרסאות התובעים נמשכו ביתר שאת גם בעת חקירת בעלה של התובעת 5, מר א' .67
 18 ל', אשר בניגוד גמור לעדות אשתו לעיל, העיד כי דברי האב המנוח אודות הנאמנות כביכול
 19 נאמרו בכל יום שישי ושבת שהוא ואשתו-התובעת 5 נהגו ללכת אליו. כך מתוך עדותו:

- 21 **ש"אשתך העידה בפעם הראשונה שהיא שמעה את הטענה שהדירות של**
 22 **אברהם הוא מחזיק אותם בנאמנות זה היה רק אחרי פטירת האימא. האם**
 23 **אתה יכול לתאר לי אירוע ספציפי, דהיינו, להגיד מועד, מקום ונוכחים**
 24 **שבה דובר עם האבא בנוגע לרכוש?**
 25 **ת. כל יום שישי ושבת היינו הולכים כדי להכין לו אוכל עם אשתי. אבא שלהם**
 26 **תמיד היה אומר שהרכוש הזה נמצא בנאמנות אצלו...**

לשאלת בית המשפט

- 28 **ש. מה זה אצלו?**
 29 **ת. אבא שלהם תמיד היה אומר שהרכוש שהיה נמצא בנאמנות אצל האח**
 30 **הגדול, לאחר שהוא ילך לבית עולמו אחרי 120 שנים הרכוש יתחלק באופן**
 31 **שווה בין כל האחים.**

המשך חקירה

- 33 **ש. ואת זה הוא אמר בכל יום שישי ושבת?**
 34 **ת. כן, כל יום שישי ושבת שהינו הולכים הוא היה אומר את זה.**
 35 ...
 36 **ש. וגם אשתך הייתה?**
 37 **ת. כל פעם שהיא הייתה שם אז היא שמעה שנאמר" (עמ' 28, ש' 6-19 ועמ'**
 38 **29, ש' 1-2 לפרוט').**
 39

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

68. ברי, כי דברים אלו עומדים בסתירה מוחלטת לעדות אשתו-התובעת 5, באופן אשר אינו מאפשר ליתן אמון בעדותו. יתר על כן, בהיות העד בעלה של התובעת 5, הרי שעסקין בעד שיש לו עניין בהליך ומשכך אני מוצאת כי הסתירות בעדותו נזקפות לחובת התובעים ביתר שאת. זאת ועוד, עדות בעלה של התובעת 5 אף מטילה צל כבד על עדות התובע 1 אשר כאמור טען שדובר על אודות הנאמנות פעם אחת בלבד, ובשיחה זו נכח גם בעלה של התובעת 5, אלא שבאופן תמוה בעלה של התובעת 5 כלל לא התייחס בעדותו לשיחה משמעותית זו אלא לטענתו האב המנוח דיבר על הנאמנות "תמיד" ו-"בכל שישי ושבת" ובנוכחותם שלו ושל אשתו-התובעת 5.
69. ואף בעדויותיהם של התובעת 6 ובעלה אין כדי לתמוך במסקנה בדבר קיומה של נאמנות מפורשת: בעלה של התובעת 6, מר ח' ק', העיד כי פגש באב המנוח בישראל פעם אחת בלבד, במהלך ביקור אשר התקיים לפני כ-33 שנים ובו אמר האב המנוח "שהכל שייך לכולם" (ר' עדותו בעמ' 29-30 לפרוט'י). אולם, משעולה כי דברים אלו נאמרו בשנת 1987 לערך, קרי שנים לפני העברת הזכויות בנכסים שבמחלוקת, הרי שאין באמירה כללית זו כדי להוות ראיה בדבר קיומה של נאמנות.
70. כך גם התובעת 6 העידה שביקרה בישראל ביחד עם בעלה (כזכור, לפני 33 שנים, בשנת 1987 לערך) ופעם נוספת אשר בנוגע אליה לא צוינה שנה ובעדותה התייחסה התובעת 6 לאמירות כלליות בדבר חלוקת ירושתו של האב המנוח באופן שווה בין שבעת הילדים. ואולם, הרושם המתקבל הוא כי מדובר באמירות כלליות ביותר של אב לילדיו, מבלי שיש בהן בלבד כדי ללמד דבר על קיומה של נאמנות כנטען, על אחת כמה וכמה כאשר לא הובהר מתי הן נאמרו. דברים אלו מקבלים משנה תוקף לאור דבריה של התובעת 6 לפיהם היא לא היתה מעורבת ולא שוחחה עם אף אחד בעניין ביצוע העסקאות או העברת הזכויות בדירות שבמחלוקת. כך מתוך עדותה:
- ש. מתי בפעם הראשונה שמעת את הטענה שהרכוש שרשום על שם אב' מוחזק על ידו בנאמנות?
- ת. כשאבא שלי היה בחיים הוא היה אומר שברגע שהוא ילך לעולמו כל הרכוש יתחלק באופן שווה.
- ש. לא זו השאלה. אני שואל מתי בפעם הראשונה שמעת את הטענה שהדירות שרשומות על שם אב' מוחזקות על ידו בנאמנות?
- ת. כשאבא שלי היה בחיים ואני הייתי אצלו הוא היה אומר כל מה שיש יתחלק באופן שווה.
- ש. זה הדבר היחיד שהוא אמר?
- ת. הוא תמיד היה אומר שאנחנו נהיה טובים אחד לשני, שנלך ביחד, נבלה ביחד, ונחלק את הנכסים באופן שווה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 שבמחלוקת, הרי שאין בהם כדי לשלול את האפשרות שבסופו של יום החליט האב המנוח
2 להעביר את זכויותיו בנכסים שבמחלוקת לידי הנתבע בלבד.
3
- 4 זאת ועוד, התובע 2 העיד כי "אח שלי אב' נכת, כל פעם שאנחנו דיברנו בהקשר לנושאים .73
5 האלה זה היה רק בינינו. היו פעמים נוספות שהיה בין שני האחים והאחות ואני נכחתי
6 בשיחות האלה" והבהיר כי כוונתו לתובעות 4 ו-5 (עמ' 23, ש' 9-1 לפרוט') אלא שכאמור
7 התובעת 4 ו-5 העידו כי עניין חלוקת הרכוש דובר רק לאחר פטירת האם המנוחה. סתירה זו,
8 בין עדותו של התובע 2 לבין עדויותיהן של התובעות 4 ו-5, פוגמת ביתר שאת במהימנות
9 גרסתם של התובעים כולם.
- 10
- 11 בנוסף לכך שגרסת התובעים בדבר הנאמנות המפורשת נמצאה רצופת סתירות מהותיות, לא .74
12 השכילו התובעים לתמוך את גרסתם בעדות עדים אובייקטיביים ונטולי עניין בהליך, למעט
13 עדותו של מר אפי. דא עקא, לא רק שבתצהירו של מר אפי אין כל התייחסות מפורשת לעניין
14 הנאמנות הנטענת, אלא שלאור העובדה שמר אפי העיד כי ראה את המנוח לפני כ-6,7 שנים
15 בעוד שהמנוח נפטר לפני כ-19 שנים, לא מצאתי ליתן משקל לדבריו. כאשר נשאל מר אפי
16 "ואם אני אומר לך שהוא מת לפני 20 שנים?" השיב: "לא יכול להיות" (עמ' 34, ש' 10-7).
17 בקשר לכך אעיר, כי לא מצאתי שב"כ הנתבע ניצל והאדיר בלבול אשר נפל בעדותו של מר אפי
18 כלשון התובעים (ס' 32 ו. לסיכומיהם), אלא ב"כ הנתבע חזר והדגיש בשאלותיו את המילים
19 "6, 7 שנים" ולבסוף אף עימת את העד באופן מפורש עם העובדה שהאב המנוח נפטר לפני
20 שנים רבות, באופן אשר אפשר למר אפי להעמיד את הדברים על דיוקם, אלא שכאמור, העד
21 השיב כי הדבר "לא יכול להיות".
- 22
- 23 בעניין זה אדגיש כי לכל הפחות ניתן היה לצפות מהתובעים שעל מנת לבסס את טענתם הם .75
24 יזמנו לעדות את עו"ד לי אשר לפניו נחתם יפוי הכח ותצהיר הנתבע ביחס לנכס בתל אביב (נ/8
25 ו-9/ לכתב התביעה) או את דודם של הצדדים, מר או' י', אשר לטענת התובע 1 שמע את
26 הצהרת הנתבע בדבר העברת הרכוש לידי האחים לאחר אריכות ימיה של האם המנוחה (ר'
27 דבריו בעמ' 9 ו-10 לפרוט'). ברם, התובעים לא עשו כן והדבר נזקף לחובתם.
- 28
- 29 כן הקדישו התובעים חלק ניכר מסיכומיהם לתיאור המאמצים אשר נעשו לצורך מתן .76
30 העדויות בתובענה ובפרט מצד התובע 2 המתגורר באיראן וכן התובעת 6, בעלה ומר אפי
31 המתגוררים בארה"ב (ס' 32 לסיכומיהם). עם זאת, בכל הכבוד, איני סבורה כי יש בקושי
32 הכרוך בהגעה מחו"ל לצורך מתן עדות כדי להקנות לגרסתו של עד אמינות גבוהה יותר ועניין

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

1 זה ייבחן לגופו של עניין ובשים לב לעדויות האחרות. בענייננו, נמצא כי גרסתם של התובעים
2 נמצאה בלתי מהימנה חרף מאמצים אשר ייתכן והיו כרוכים בהגעה למתן העדויות.
3
4 .77 בסופו של דבר, לאור האמור לעיל – לא מצאתי כי עלה בידי התובעים להוכיח את קיומה של
5 נאמנות מפורשת.
6

שאלת קיומה של נאמנות משתמעת:

8
9 .78 כאמור, טענתם של התובעים התמקדה בקיומה של נאמנות מפורשת אשר היתה ידועה לכל
10 האחים והאחיות, אך לא עלה בידם להוכיח טענה זו. יתרה מזאת, גם לאחר שהקלתי עם
11 התובעים ובחנתי את האפשרות של נאמנות משתמעת הנלמדת מנסיבות חיצוניות
12 ומהתנהגות הצדדים, הגעתי למסקנה כי הנסיבות דן אינן תומכות בדבר קיומה של נאמנות
13 משתמעת, כל זאת כפי שאפרט להלן.
14

15 .79 התובעים טוענים כי ניתן ללמוד על אודות קיומה של הנאמנות גם מהנסיבות החיצוניות
16 הבאות: טענתם כי האב המנוח היה אדם אמיד ובעל נכסים באיראן, טענתם כי הנכסים
17 נרכשו בשנים בהן הנתבע לא התגורר כלל בישראל וכן טענתם כי תמורת הנכס בתל אביב
18 חולקה בין כל האחים כמצוות האב וכקבוע בהסכם הנאמנות (ס' 102 לסיכומים).
19

20 .80 דא-עקא, בענייננו, לאחר בחינת מכלול הראיות לרבות התנהגות הצדדים לא מצאתי כי עלה
21 בידי התובעים להוכיח את דבר קיומה של הנאמנות המשתמעת, ואסביר:

טענת התובעים כי האב המנוח היה אדם אמיד ובעל נכסים:

22
23
24
25 .81 התובעים שבו וחזרו על טענתם, לפיה האב המנוח היה אדם אמיד מאוד ורכושו באיראן כלל
26 בית מפואר בן שלוש קומות, מכונית יוקרתית, קצביות וחנות נעליים מפוארת, כך שהיה
27 ביכולתו לממן על נקלה את רכישת הנכסים שבמחלוקת (ר' בין היתר בס' 61 לסיכומיהם).
28

29 .82 אולם, בחקירת התובע 2 עלה כי רכושו של האב המנוח לא היה שייך לו בלבד, כי אם הנתבע
30 היה שותף לו. וכך מתוך עדותו:
31

32 "ש. האם אתה יודע שלאב', לפני שהוא עלה לישראל, היו עסקים בפרס של
33 בגדים, נעליים?"

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

עותק לפרסום

תמ"ש 22323-02-14

- 1 ת. הייתה לו חנות נעליים יחד עם בית וכן קצביה שהוא היה שותף עם אבא
2 שלי.
3 ש. והיה לו גם שותפות בחנות בגדים?
4 ת. כן, הייתה חנות של בגדים שהייתה שם שותפות של חצי חצי.
5 ש. האם אתה יודע שאב' הוא זה שמימן בפועל את החתונות של מרבית
6 האחים שלו?
7 ת. הוא לא מימן את זה הוא היה שותף יחד עם אבא שלי.
8 ש. במימון?
9 ת. מאיפה נלקח הכסף? הוא נלקח מתוך השותפות שהיה עם אבא שלי.
10 ש. האם אתה יודע שהבית שקנו באירן ההורים נמכר בסכום של 30,000 דולר?
11 ת. לפי השווי של אז פחות או יותר הסכום היה 30,000 דולר.
12 ש. האם אתה יודע שחצי בית היה שייך לאב'?
13 ת. לא, לא מדובר בחצי, היו שם שלושה בתים, אימא שלי, אבא שלי ושל אחי.
14 ש. איזה אח?
15 ת. אב" (עמ' 23, ש' 10-24 לפרוט').
16
17 83. עוד עלה מעדותו של התובע 2 כי הרכוש אשר נמכר באיראן הסתכם ב-"חנות נמכרה באירן
18 וכן הבתים שנמכרו, האוטו שנמכר" (עמ' 23, ש' 3 לפרוט').
19
20 84. יצוין, כי עניין השותפות בין האב המנוח לבין הנתבע עלה גם בעדותה של התובעת 6:
21
22 ש. את יודעת שלאב' היו עסקים באירן לפני שהוא עלה לישראל?
23 ת. הוא היה עובד אצל שני דודים מצד אבא שלי וכשהוא רצה להתחתן לא היה
24 לו כסף אז אבא אמר לו להתחתן והוא יממן לו את ההוצאות. אז הוא קנה
25 חנות בסמטת ברלן בשותפות עם האבא. כשאבא שלי עלה לישראל הוא נתן
26 ייפוי כוח לגבי כל הנכסים לאב" (עמ' 32, ש' 4-5 לפרוט').
27
28 85. הנה כי כן, לא זו בלבד שהתגלה כי הנתבע היה שותף לרכושו של האב המנוח באיראן, אלא
29 כלל לא הוכח שוויו של הרכוש המדובר, זאת למעט בית המגורים אשר נטען כי נמכר בעבור
30 סך של 30,000 דולר. יובהר, כי התובעים לא התייחסו כלל לשווי הרכוש או נקבו בסכום
31 הכספים אשר התקבלו תמורת מכירתו, למעט ביחס לבית, תוך שהתובע 2 נשאל על כך
32 מפורשות אך הודה כי הוא אינו יודע מהי התמורה אשר התקבלה עבור החנות או המכונית
33 (ר' בעמ' 24 לפרוט'). ודוק, בשים לב לכך שלטענת התובע 1 רכושו שלו באיראן נמכר תמורת
34 סך של 100,000 דולר (עמ' 8-9 לפרוט') וכן התמורה אשר נקבעה עבור החנות ברח' אלנבי
35 עמדה על סך של 85,000 דולר (ת/6 למוצגי התובעים) – איני סבורה כי ניתן לקבוע שמכירת
36 בית בעבור סך של 30,000 דולר היא בבחינת "רכוש רב" כטענת התובעים.
37

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 לאור האמור, לא מצאתי שעלה בידי התובעים להוכיח את טענתם בדבר אמידותו של האב
2 המנוח ורכושו הרב באיראן.
3
- 4 במאמר מוסגר, יצוין, כי גם אם היה לאב המנוח רכוש באיראן, הרי שנוכח טענתו של הנתבע
5 לפיה האב המנוח כמעט ולא עבד במשך 19 השנים מעת עלייתו ארצה בשנת 1978 ועד
6 לפטירתו בשנת 1997, זאת מבלי שהתובעים הציגו כל גרסה נגדית לכך ואף לא חקרו את
7 הנתבע על טענה זו – לא מן הנמנע שרכוש זה, בין היתר, שימש לפרנסת האב המנוח לאורך
8 השנים.
9
- 10 טענת התובעים כי הנכסים שבמחלוקת נרכשו בשנים בהן הנתבע לא התגורר בארץ:
11
- 12 התובעים הדגישו בסיכומיהם את טענתם כי הנכסים שבמחלוקת נרכשו בעת שהנתבע לא
13 התגורר בישראל אלא באיראן (ר' בס' 26 וכן ס' 61 ואילך לסיכומיהם). עם זאת, כפי שיפורט
14 להלן המחלוקת העובדתית בין הצדדים בקשר לכך מתייחסת בפועל לדירה בבת ים בלבד.
15
- 16 אשר לבית בחולון, הנתבע העיד כי הוא נרכש במקום דירה אחרת אשר היתה בבעלותו וזאת
17 בשנים בהן הוא שב להתגורר עם משפחתו באיראן וכי הגיע לישראל לשלם את יתרת התמורה
18 אשר נדרשה עבור רכישת הבית ולחתום על הסכם המכר. למותר לציין כי חתימתו של הנתבע
19 היא שמופיעה על גבי הסכם המכר ויש בכך כדי לסתור את טענות התובעים כי לא היה נוכח
20 בעת הרכישה (ת/4, ר' עדות הנתבע בעמ' 36, ש' 1-5, 14-15, עמ' 37, ש' 2-6, ש' 27-31, עמ' 38,
21 ש' 12-16 לפרוט').
22
- 23 אשר לחנות באלנבי, אישר הנתבע כי היא נרכשה על ידי התובע 1 באמצעות ייפוי כוח בעת
24 שהנתבע התגורר באיראן (ס' 28 לתצהיר עדותה הראשית וחקירתו בעמ' 38, ש' 17-19
25 לפרוט'). כן עלה מעדות התובע 1 כי רכישת הזכויות בחנות ברח' אלנבי היתה מתוך ראייה
26 שהנתבע עתיד להגיע לישראל ולדבריו: **"מה שהיה החנות שקניתי גם בשם שלי ושלו, אם
27 במקרה שהוא בא והוא לא יאהב או לא רוצה את החנות שתישאר..."** (עמ' 9, ש' 15-16
28 לפרוט').
29
- 30 אשר לדירה בבת ים, התובעים סומכים את טענתם בדבר רכישתה בעת שהנתבע התגורר
31 באיראן על כך שבתצהיר עדותו הראשית ציין הנתבע כי שב עם משפחתו לאיראן במהלך שנת
32 1978 (ס' 18) ואילו ההסכם לרכישת הדירה בבת ים נחתם ביום 14.1.79 (ס' 76-77
33 לסיכומיהם). אולם, איני סבורה שעלה בידי התובעים להוכיח את טענתם שכן כלל לא נטען

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

1 ואף לא הוכח שחתימת הנתבע אינה מופיע על גבי הסכם המכר (ת/2). כמו כן, בחקירתו היתה
2 גרסתו של הנתבע עקבית וברורה לפיה הוא שהה בישראל בעת רכישת הזכויות בדירה בבית
3 ים והוא שחתום על גבי הסכם המכר. כך מתוך עדותו:
4

5 אבא היה בארץ ואתה היית בפרס ורכשו את הדירה הזו? ש.ש.

6 לא, ביחד קנינו את הדירה. ת.

7 ב-1979? ש.

8 אני קניתי את הבית הזה עם אבא. ת.

9 היית בישראל? ש.

10 כן ת.

11 זה היה ב-1979? ש.

12 לא זוכר תאריך ת.

13 כתוב בחוזה. ש.

14 חוזה זה חוזה. ת.

15 ואם כתבת בתצהיר שהיית בפרס – זה טעות? ש.

16 אני קניתי ואני חתמתי, יש חתימות על זה. מי קנה את הבית הזה אבא? ת.

17 אני חתום על ההסכם" (עמ' 37, ש' 13-25 לפרוט').

18
19 וכך גם העיד הנתבע קודם לכן: "...כשעליתי לארץ קניתי שני בתים אחד ב-... שהיינו
20 שותפים אבא שלי ואני..." (עמ' 35, ש' 11-12 לפרוט').

21
22 92. לעניין הסתירה הקיימת לכאורה בין האמור בתצהיר עדותו הראשית של הנתבע לבין התאריך
23 של הסכם המכר, הרי שבכל הכבוד, כאשר עסקינן באירועים אשר התרחשו כשלושה עשורים
24 ומחצה קודם להגשת התביעה, סביר בעיני שהנתבע לא ידייק בתאריכים בהם שהה בישראל
25 ואז שב לאיראן כמוסבר בס' 67 לסיכומיו.

26
27 93. לא זו אף זו, התובעים העלו טענתם זו מבלי להבהיר מהי המשמעות המפורשת אשר הם
28 מבקשים לייחס לה. בקשר לכך לא למותר להדגיש שוב כי מחצית מהזכויות בנכסים
29 שבמחלוקת נרכשו על ידי הנתבע מלכתחילה והן שייכות לו כך שלא ברור מהי נפקותה של
30 טענה זו ובפרט שהתובעים לא ביקשו לתקוף את זכויותיו של הנתבע עצמו בנכסים נשוא
31 המחלוקת.

32
33 טענת התובעים כי חלוקת תמורת הנכס בתל אביב מהווה ראייה "ניצחת" לקיומה של הנאמנות:

34
35 94. כאמור, אין מחלוקת כי תמורת זכויותיו של האב המנוח בנכס בתל אביב שולמו לנתבע סך
36 של 200,000 ₪ אשר חולקו בין כל האחים והאחיות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1
- 2 95. התובעים טוענים, כי חלוקת הכספים מהווה ראייה "ניצחת" לקיומה של הנאמנות (ס' 38-51
- 3 לסיכומיהם), אולם לא מצאתי כי כך הם פני הדברים. בענייננו, בעוד שהתובעים טוענים
- 4 לקיומה של נאמנות לפיה נכסי האב המנוח יחולקו באופן שווה ושוויוני בין כל שבעת האחים
- 5 והאחיות, הרי שאף לגרסתם התמורה ששולמה בגין הנכס בתל אביב בסך של 200,000 ₪ לא
- 6 חולקה באופן שווה. על כן, הכיצד יכול הדבר ללמד על קיומה של הנאמנות לה טוענים
- 7 התובעים? ואבאר את הדברים להלן.
- 8
- 9 96. בתצהיר עדותו הראשית טען הנתבע ביחס לנכס בתל אביב והתמורה אשר התקבלה בגינו את
- 10 הדברים הבאים:
- 11 "37. לפני מספר שנים פנה אלי בעל הדירה שמתחת לדירה ב--- ואמר לי שהוא מעוניין
- 12 לקבל את החזקה בדירה שבנה אבינו המנוח על הגג.
- 13 בעל הדירה הבהיר לי שלמעשה אבינו המנוח לא רכש כל זכות אמיתית במקרקעין
- 14 ולכן הוא יכול לתפוס חזקה במקום אולם הוא מוכן לשלם לי סכום של 200,000 ₪
- 15 על-מנת שיחתמו לו שאין טענות בנוגע למקום.
- 16 38. באותה העת פנה אלי ר' ושאל אותי האם ניתן לעזור כלכלית לאחותנו פ' (התובעת
- 17 6) בגין מחלתה ולאחינו א' (התובע 2), המתגורר בפרס שהיה צריך לעבור ניתוח
- 18 בברך ובאגן.
- 19 אני שיתפתי את ר' בהצעת בעל הדירה לשלם לי עבור העדר טענות בגין הדירה
- 20 בבר-יוחאי, סך של 200,000 ₪ ואמרתי לר' שאני אהיה מוכן לעשות שימוש
- 21 בכספים אלו כדי לסייע לאחים ולאחיות.
- 22 ר' התלווה אלי לפגישה עם בעל הדירה שמתחת במסגרתה נחתם ההסכם.
- 23 39. בעל הדירה שמתחת לדירה ב--- שילם סכום של 200,000 ₪. סכום זה חולק על-
- 24 ידי ר'. מבחינתי היה מדובר בסיוע לאחיי. אני לא יודע איך ר' חילק את הכספים
- 25 בין אחיי ואחיותיי.
- 26 40. ושוב – לא דובר ולו מילה או חצי מילה על נאמנות בנכסים. העברתי את הכספים
- 27 לאחיי ואחיותיי מתוך רצון לעזור להם. צר לי שאחיי עושים שימוש בלתי הגון בטוב
- 28 הלב שלי כלפיהם".
- 29
- 30 97. בעת חקירתו הנגדית הוצג לנתבע פתק אשר לא צורף למוצגי התובעים, תוך שהנתבע אישר
- 31 כי מדובר בכתב ידו (עמ' 44, ש' 10-9 לפרוט'). על גבי הפתק נכתב בשפה הפרסית:
- 32
- 33

"מכירה בתאריך 22 = 61 אלף דולר, 1315 שקל
 חלק של פ' וה' = 20 אלף, ר' קיבל
 חלק ח', ש', מ' כל אחד 5 אלף דולר כל אחד קיבל"
 27 מתוך 35

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

98.

אולם, חרף טענותיהם של התובעים בעניין זה, איני סבורה כי יש בפתק זה או בדברים אשר עלו בחקירתו הנגדית של הנתבע כדי לפגום בגרסתו של הנתבע, ואפרט:

ראשית, הנתבע הדגיש בחקירתו כי בפועל התובע 1 הוא שלקח את הכספים וחילק בין האחים והאחיות:

- אנחנו לא מדברים על המחסן אלא על ה-200,000 ₪ שאתה חילקת לכל האחים.
- ת. לא אני חילקתי.
- ש. של מי כתב היד על הפתק שאני מציג לך. האם כתב יד שלך?
- ת. נכון. אבל כתוב על זה ר' לקח לחלק לח' לפ'.
- ש. מי כתב?
- ת. אני כתבתי אבל ר' לקח לחלק.
- ש. לפי הפתק, כמה כל אח מהבנים מקבל וכמה כל אחות מקבלת באופן שווה מהחלוקה?
- ת. החלק של פ' וא', כך כתוב. קודם תשאל אותם כמה הם קיבלו.
- ש. מה כתוב בפרסית?
- ת. 20,000 דולר, פ' וא' ביחד. ר' קיבל.
- ש. מי עוד נזכר מהאחים?
- ת. ח', ש' ומ' קיבלו 5,000 דולר. ר' קיבל.
- ש. לביהמ"ש: כמה אתה לקחת מהכסף שקיבלתם?
- ת. אני כמעט 11,000 דולר.
- ש. יש שמות שלא אמרת בפתק?
- ת. לא. אתה רוצה לדעת מי לקח גם כסף?
- ש. אתה אומר שר' לקח הכל לכיס?
- ת. ר' חילק.
- ש. ואתה נתת את ההוראות.
- ת. נתתי לר'.
- ש. מי קבע את החלוקה?
- ת. אני ור' (עמ' 44, ש' 28-7 לפרוט', ההדגשות שלי – ו.ש.פ.).

שנית, בחקירתו הנגדית השיב הנתבע כי הוא נטל כ-11,000 דולר ולפי ידיעתו שני האחים הנוספים (התובעים 1 ו-2) וכן התובעת 6 לאור בעיה בריאותית ממנה סבלה נטלו 10,000 דולר, ואילו שלושת האחיות הנוותרות (התובעות 3-5) נטלו 5,000 דולר בלבד. ברם, סכומים אלו מסתכמים בסך של 56,000 דולר, בעוד שעל פי הפתק התמורה עמדה על 61,000 דולר, כך שחסרה התייחסות ל-5,000 דולר נוספים. עם זאת, בשים לב לכך שמדובר במסמך אשר הוצג לנתבע לראשונה במהלך חקירתו איני סבורה כי יש מקום לזקוף חסר זה לחובת הנתבע. מכל

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 מקום יודגש כי גם לפי גרסה זו וגם לפי הפתק עצמו, לא מדובר בחלוקה שוויונית בין האחים
2 והאחיות, וזאת בניגוד לטענות התובעים בדבר קיומה של נאמנות שוויונית בין כלל האחים
3 והאחיות.
- 4
- 5 שלישית, על פי האמור בפתק עצמו, מלוא התמורה הסתכמה בסך של 61 אלף דולר, בעוד
6 שלאחר חלוקת סך של 20,000 דולר לתובעים 2 ו-6 (האח א' והאחות פ') וסך של 5,000 דולר
7 לתובעות 3-5 (האחיות ח', ש' ומ') נותר סך של 26 אלף דולר עבור התובע 1 והנתבע. בנסיבות
8 אלו, לא ברור כיצד ראייה זו יכולה להוות ראייה "ניצחת" לנאמנות שוויונית ושווה בין כל
9 האחים והאחיות כטענת התובעים שכן על פי האמור בפתק עצמו אין מדובר בחלוקה שוויונית
10 ושווה בין כל האחים. עוד בקשר לכך יצוין, כי חרף העובדה שחישובים אלו צוינו רק בסיכומי
11 הנתבע (ס' 89 לסיכומים), לא מצאתי כי יש בכך ניסיון לשפר את חקירתו כטענת התובעים
12 שכן מדובר בחישוב אריתמטי פשוט העולה ממילא מהפתק אותו הביאו התובעים עצמם.
- 13
- 14 רביעית, הסברו של הנתבע בחקירתו לעצם חלוקת הכספים בין האחים והאחיות נותר כפי
15 שהיה בתצהיר עדותו הראשית ועל פיו: "זה לא היה כסף שקיבלנו בגלל מכירה. אח שלי א'
16 היה חולה הוא היה צריך להחליף את האגן וגם פ' הייתה חולה, היא הייתה צריכה לקבל
17 שוקים חשמליים שכל שוק זה 10,000 דולר אז החלטתי לעזור להם. זה לא היה שלי אז
18 העברתי להם. מה שאבא כתב בנייר שהוא קנה את זה, זה היה כלום, מחסן" (עמ' 44, ש' 3-
19 6 לפרוט'), כך שאין לקבל את טענת התובעים אודות פגם בגרסתו.
- 20
- 21 ולבסוף, אין חולק כי דמי השכירות אשר התקבלו עבור השכרת הנכס בתל אביב לאחר פטירת
22 האב שולמו לידי הנתבע בלבד, כפי שנעשה גם ביחס לדירה בבית ים ולבית בחולון. אולם, אם
23 אכן נכס זה היה חלק מהנאמנות בנכסי האב המנוח לה טוענים התובעים, תמוה בעיני הדבר
24 כי התובעים לא דרשו שתערך התחשבות במועד זה בגין הכספים אשר שולמו לידי הנתבע
25 ואשר לטענת התובעים שייכים גם להם ובפרט כשקיימת הזדמנות לעשות כן.
- 26
- 27 לאור האמור לעיל, לא מצאתי כי יש בחלוקת הכספים אשר התקבלו בגין הנכס בתל אביב .99
28 כדי להעיד על קיומה של הנאמנות לה טוענים התובעים, אלא דווקא העובדה שהכספים
29 חולקו באופן בלתי שוויוני בין האחים לבין האחיות חותרת תחת גרסתם של התובעים בדבר
30 קיומה של נאמנות שווה ושוויונית.
- 31
- 32 לסיכום המקובץ לעיל, לא מצאתי שעלה בידי התובעים להוכיח את טענותיהם בדבר קיומן .100
33 של ראיות חיצונית מהן ניתן ללמוד על קיומה של נאמנות משתמעת ובכלל זה לא מצאתי כי
34 הוכחו טענותיהם בדבר אמידותו של האב המנוח, בדבר רכישת הדירה בבית ים בעת שהנתבע

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 שהה באיראן וממילא לא ברורה נפקותה של טענה זו וכן לא מצאתי כי יש בחלוקת הכספים
2 בגין הנכס בתל אביב כדי ללמד על קיומה של הנאמנות השוויונית לה טוענים התובעים.
3
4 אינדיקציות נוספות המעוררות תהיות וספקות בגרסת התובעים:
5
6 101. נוסף על כך, קיימות אינדיקציות נוספות לרבות בהיבט של התנהגות הצדדים אשר מעוררות
7 תהיות רבות וספקות משמעותיים בנוגע לגרסת התובעים אודות קיומה של הנאמנות
8 המשתמעת, ואפרט:
9
10 102. להווי ידוע, כי שיקול מרכזי בהוכחת טענת הנאמנות הוא בירור הסיבה לכך שהזכויות לא
11 נרשמו על שם הבעלים האמיתי (עמ"ש (ת"א) 41483-05-13, שם, בפס' 22). דא-עקא, בענייננו,
12 לטענת התובעים הסיבה לרישום הזכויות בנכסים שבמחלוקת ע"ש הנתבע היא "לקדם (צ"ל
13 למנוע – ו.ש.פ) אפשרות של הגשת תביעות בנוגע לרכוש האב המנוח, מצד שתי הנשים שראו
14 עצמן כיזועות בציבור שלו, ביקש האב המנוח לרשום את נכסיו על שם הנתבע" ו-"רישום
15 נכסי האב המנוח על שם הנתבע, נעשה אך ורק על מנת לשמור ולהרחיק את אותם נכסים
16 מהידועות בציבור וזאת במטרה לשמור על הנכסים בחיק המשפחה, לטובת כלל ילדיו של
17 האב המנוח – התובעים והנתבע ביחד" (ס' 5 ו-7 לכ. התביעה). ברם, הסבר זה אינו מתיישב
18 עם ההיגיון והשכל הישר ממכלול הנימוקים הבאים: ראשית, נטען כי כבר בשנת 1978 החל
19 האב לנהל מערכות יחסים עם הנשים אשר היו בבחינת הידועות בציבור שלו, אך אם הן היו
20 הסיבה אשר עמדה ביסוד העברת הזכויות בנכסים שבמחלוקת, לא ברור מדוע המתין האב
21 שנים כה רבות לעשות כן. שנית, לו אכן העברת הנכסים שבמחלוקת היתה נעוצה בחשש מפני
22 תביעות מצד הידועות בציבור, סביר להניח שהדברים היו נעשים כמקשה אחת או לכל הפחות
23 בסמיכות זמנים זה לזה ואילו בענייננו העברת הזכויות בנכסים ע"ש הנתבע התפרשה על
24 תקופה של כ- 8 שנים (יוזכר כי העברת הזכויות בחנות באלנבי נעשתה ביום 11.3.88 (נ/ב);
25 העברת הזכויות בבית בחולון נעשתה ביום 18.1.94 לערך (ת/5), ואילו העברת הזכויות בדירה
26 בבת ים נעשתה ביום 9.2.96 (ת/3)). שלישית, הנימוק אותו הציגו התובעים לקיומה של
27 הנאמנות תמוה במיוחד בכל הקשור עם העברת הזכויות בחנות באלנבי. כזכור, בנוגע לחנות
28 זו האב מעולם לא נרשם כצד לעסקה, אלא התובע 1 והנתבע הם שמופיעים כרוכשים בהסכם
29 זה (ת/6). ואולם, אם אכן התכלית שביסוד העברת הנכסים ע"ש הנתבע אכן היתה הגנה על
30 רכושו של האב המנוח מפני הידועות בציבור, מדוע לא הותיר האב המנוח את הזכויות ע"ש
31 התובע 1 אלא פעל להעברתן ע"ש הנתבע? לכך לא ניתנה תשובה.
32
33 103. כמו כן, כאמור, אין חולק שהנתבע מעולם לא שילם דמי שימוש בגין מגוריו עם משפחתו
34 בדירה בבת ים וכי דמי השכירות אשר שולמו לאחר שעברו מדירה זו, בשנת 2011 לערך,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 שולמו לידי. כן אין חולק, כי דמי השכירות אשר שולמו לאחר פטירת האב המנוח עבור
2 השכרת קומת הקרקע בבית בחולון והשכרת הנכס בתל אביב שולמו לידי הנתבע בלבד וכי
3 הנתבע בלבד שילם את דמי השכירות בגין החנות באלנבי. התנהלות זו מלמדת כי לאורך
4 השנים נהג הנתבע מנהג בעלים בנכסים שבמחלוקת שעה שהתובעים כלל לא עמדו על הזכויות
5 להן הם טוענים כעת.
6
- 7 יצוין, כי האמור לעיל מקבל משנה תוקף, שעה שמעדות התובע 1 עלה כי לא זו בלבד שדמי
8 השכירות הנ"ל שולמו לידי הנתבע בלבד, אלא שהתובע 1 השתתף בתשלומים עבור צרכיה של
9 האם המנוחה וכך העיד התובע 1: "כן. אנחנו הסכמנו שהוא יקבל ובגלל שהוא אמר שיש
10 פה הוצאות של אימא שהייתה חולה, נשלם וגם הוא ביקש ממני משנת 1988 שכל שבוע אני
11 אעזור ב-400 ₪. אני השתתפתי בזה ועד שנת 1994 שילמתי 400 ₪ עד שאימא נפטרה כדי
12 לעזור לאימא. גם כשהבאנו מטפלת לאימא בנוסף השתתפתי ב-100 דולר" (עמ' 11, ש' 12-
13 15 לפרוט'). אולם, אם לגרסת התובעים במשך שנים נטל הנתבע כספים שלא כדין בהיותם
14 שייכים גם להם (ור' טענה זו בס' 19-20 לכ. התביעה) אין כל היגיון בכך שהתובע 1 הסכים
15 לשלם כספים נוספים לידי הנתבע. התובע 1 הסביר זאת בכך ש-"היה הסכם בינינו והיה כבוד
16 בינינו עם האח הגדול שלא נדבר על זה כל עוד אימא חיה וגרה שם" (עמ' 11, ש' 22-23
17 לפרוט'), אך קשה שלא לתמוה אודות חוסר ההיגיון שבהתנהלות זו.
18
- 19 ולבסוף, למקרא הסכם הרכישה בנוגע לחנות באלנבי (ת/6) עולה כי קיימת אפשרות של
20 העברת הזכויות בין התובע 1 לבין הנתבע ולהיפך תוך שהתובע 1 הסביר בחקירתו כי: "מה
21 שהיה החנות שקניתי גם בשם שלי ושלו, אם במקרה שהוא בא והוא לא יאהב או לא רוצה
22 את החנות שתישאר, אולי יש לי את הזכות להעביר על השם שלי ולשלם... אחי אב', את זה
23 רשמנו בחוזה" (עמ' 9, ש' 15-18 לפרוט'). בהמשך גם נערך מסמך מפורש המתייחס להעברת
24 זכויותיו של התובע 1 בחנות ברח' אלנבי לנתבע על גביו חתומים שני הצדדים, תוך שחתימתם
25 אף אושרה על ידי עורך דין. במסמך זה מופיעה הצהרתו של התובע 1 בזו הלשון: "ר' י' מצהיר
26 כי מעת חתימת מכתב זה לא יהיו לו כל זכויות במושכר שבנדון, ולא תהיינה לו כל טענות
27 ו/או תביעות ו/או דרישות כלפי אב' י' ו/או כלפיכם כבעלי בית ו/או כלפי כל מי שיבוא
28 במקומכם ביחס למושכר שבנדון" (ת/2). מכאן, נמצאנו למדים כי התנהלותם של הצדדים
29 לא נעשתה על דרך של מתן אמון מוחלט וללא עריכת מסמכים משפטיים או התחשבנויות בין
30 המשפחה כפי שמבקשים התובעים לצייר, אלא דווקא נערכו מסמכים משפטיים מובהקים
31 בין האחים, אשר שומטים את הקרקע אודות טענת נאמנות אשר נסמכת על יחסי אמון בתוך
32 המשפחה ללא תמורה.
33
34
35

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

בחינת עדות הנתבע:

- 1
2
3 106. כן אציין כי על אף שהתובעים טוענים לסתירות וגרסאות "משתנות" או "מתפתחות" מצד
4 הנתבע בנוגע לנכסים שבמחלוקת, לא מצאתי כי טענות אלו הועלו בצדק, כפי שאפרט להלן.
5
6 107. אשר לדירה בבת ים, לטענת הנתבע מחצית מהזכויות בדירה זו נרשמו ע"ש האב המנוח הן
7 "מטעמי כבוד" והן לאור "התחשבנות כלכלית": "דירה זו רשם הנתבע במחציתה על-שם
8 אבי הצדדים הן מטעמי כבוד לאב, והן בהמשך להתחשבנות כלכלית שנערכה בין אבי
9 הצדדים לנתבע בגין נכס משותף שהיה להם בפרס" (ס' 34 לכ. ההגנה ור' גם בס' 17 לתצהיר
10 עדותו הראשית) ו-"בשנת 1996 פנה אבי הצדדים לנתבע והודיע לו כי החליט להעביר את
11 מחצית הדירה ב--- הרשומה על-שמו, לשם הנתבע" (ס' 36 לכ. ההגנה ור' גם בס' 19
12 לתצהיר עדותו הראשית).
13
14 108. יצוין, כי טענות אלו לא נסתרו בחקירתו הנגדית של הנתבע, בה הוא חזר על דברים אלו:
15 "כשעליתי לארץ קניתי שני בתים אחד ב--- שהיינו שותפים אבא שלי ואני" תוך שהוא
16 נשאל: "זו לא השאלה. אתה אומר שהנכסים בעצם נרכשו רק על שמך נתת חצי מהנכסים
17 על שם האבא?", והשיב: "ב--- חצי של אבא", וכן: "היה מההתחלה חצי של אבא", והנתבע
18 השיב: "כן" (עמ' 35, ש' 19-11). ובהמשך פירט הנתבע: "היה לנו הסכם על --- כי הייתה לנו
19 חנות בפרס של נעליים בדמי מפתח. זה היה על שם אבא ועל שמי. אבא נתן לי את החנות
20 בפרס על שמי ובמקום החלק שלו בחנות אני נתתי לו חלק בדירה ב---", וכאשר נשאל על
21 ידי בית המשפט: "אבל למה אתה אומר מההתחלה שהזכויות על שם אבא נרשמו מפאת
22 כבוד?", הבהיר: "אני מדבר על הדירה ב---. על זה לא, את זה אבא נתן לי. הלכנו לעו"ד,
23 הוא כתב, חתם, זה היה לפני 22 שנים" (עמ' 42, ש' 6-4 וש' 12-10 לפרוט').
24
25 109. ויודגש, כי גם התובעת 6 העידה שהיתה שותפות בין האב המנוח לבין הנתבע בחנות באיראן
26 וכי האב המנוח ייפה את כוחו של הנתבע ביחס לנכסים באיראן (עמ' 32, ש' 5-3 לפרוט'),
27 ודבריה מתיישבים עם טענתו הנ"ל של הנתבע.
28
29 110. כך גם לא מצאתי לקבל את טענת התובעים בדבר קיומה של סתירה כביכול בטענה לפיה
30 רישום מחצית מהזכויות ע"ש האב המנוח נעשה הן "מטעמי כבוד" והן לאור "התחשבנות
31 כלכלית" (ס' 69 לסיכומיהם), שכן לפי עדות הנתבע ההתחשבנות הכלכלית נעשתה לאור
32 זכויותיו של האב המנוח בחנות הנעליים באיראן ולא ניתן לשלול את האפשרות הסבירה

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1 דווקא כי שווי חנות זו לא היה זהה לעלות של מחצית הדירה בבת ים, ומכאן כי רישום
2 הזכויות ע"ש האב המנוח יכול שיעשה הן "מטעמי כבוד" והן לאור "התחשבנות כלכלית".
3
- 4 111. לא זו אף זו, נוכח העובדה אשר אינה שנויה במחלוקת בדבר מגוריהם של הנתבע ומשפחתו
5 בדירה זו עם עלייתם ארצה בשנת 1988 ועד לשנת 2011 לערך, מבלי ששולמו דמי שימוש
6 כלשהם לידי האב המנוח, גרסת הנתבע לפיה החליט האב המנוח להעביר לו במתנה את
7 מחצית הזכויות בדירה בבת ים – סבירה בעיני. ודוק, טענת הנתבע בעניין זה אף נתמכת
8 בחזקת המתנה החלה ביחסי אב-בן ובגדרה "כאשר מדובר ביחסי משפחה – קיימת חזקה,
9 שאך היא ניתנת לסתירה, כי העברה ללא תמורה נעשית מתוך כוונה לתת מתנה" (ע"א
10 3829/91, שם, 811).
- 11
- 12 112. אשר לבית בחולון, להבדיל מהדירה בבת ים, לטענת הנתבע מחצית מהזכויות בו נרשמו ע"ש
13 האב בשל "טעמי כבוד" בלבד. לטענתו, בבעלותו היו זכויות בדירה ברח' --- אשר היו רשומות
14 על שמו, אותן מכר התובע 1 באמצעות יפוי כוח ובמקומן נרכש הבית בחולון אשר מחצית
15 מהזכויות בו נרשמו ע"ש האב המנוח "מטעמי כבוד" (ר' ס' 43-40 לכתב הגנה וכן ס' 26-23
16 לתצהיר עדותו הראשית). אף ביחס לטענות אלו של הנתבע לא מצאתי כי הוא שינה את גרסתו
17 במהלך חקירתו הנגדית ובקשר לכך ר' בס' 72 לסיכומיו.
18
- 19 113. יצוין, כי בעניין מקורות המימון של רכישת הבית בחולון מי מהצדדים לא הביא ראיות
20 לתמיכה בטענותיו, ויזכר כי הזכויות בנכס זה נרכשו בשנת 2.11.80 (נ/4 לכ. התביעה), קרי
21 כ-34 שנים קודם להגשת התביעה. במצב דברים זה, אין בידי לקבוע ממצאים חד-משמעיים
22 בדבר אופן מימון רכישת הבית, אולם לא מן הנמנע להדגיש מספר עניינים: תחילה, כפי שכבר
23 ציינתי לעיל, התובעים לא הוכיחו כי האב המנוח היה בעל רכוש רב באיראן באמצעותו היה
24 ביכולתו לממן את רכישת מחצית מהזכויות. כן לא ניתן היה להסיק כי רכוש אשר היה קיים
25 באיראן הוא זה שדווקא שימש לרכישת הזכויות בנכס כטענת התובעים ולא למחיית האם
26 המנוחה כטענת הנתבע; כן טענו התובעים כי הנתבע לא סיפק הסבר סביר לאן נעלם רכושו
27 של האב המנוח (ס' 17 לסיכומיהם), אך לא רק שאין אני סבורה שזהו תפקידו של הנתבע,
28 אלא שכאמור התובעים התעלמו מטענותיו אודות כך שהאב המנוח כמעט ולא עבד במשך 19
29 השנים אשר חלפו מעת עלייתו לישראל בשנת 1978 ועד לפטירתו ביום 10.7.97 והנתבע אף
30 לא נחקר על כך; בנוסף, בעניינינו, לא ניתן להתעלם מכך שמחצית מהזכויות בכל הנכסים
31 נרשמו מלכתחילה ע"ש הנתבע והן אינן שנויות במחלוקת, כך שהיה ביכולתו הכלכלית של
32 הנתבע לממן לכל הפחות רכישת זכויות אלו. ולבסוף, יוזכר כי במקרה דנן נוכח השיהוי הרב
33 בו נגועה התובענה נגרם לנתבע נזק ראייתי להוכחת טענותיו בדבר המימון, כך שניתן
34 להסתפק בחזקה כי מי שהזכויות נרשמו על שמו הוא שמימן את רכישתן.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 22323-02-14

עותק לפרסום

- 1
- 2 עוד בעניין הבית בחולון, יש לציין כי השוכר של קומת הקרקע מזה כ-20 שנים, מר רב', הצהיר
- 3 כי בכל השנים חתם על חוזה שכירות מול הנתבע בלבד ושילם את דמי השכירות לידיו בלבד
- 4 וכן כי לאורך השנים פגש חלק מהתובעים כאשר הם ביקרו את האב המנוח אך אף אחד
- 5 מהם מעולם לא העלה טענות בדבר זכויות של האב המנוח או שלהם בבית (ס' 6-5 לתצהיר
- 6 עדותו הראשית). כן בחקירתו הנגדית טען מר רב' כי "**אני יודע לגבי מה שהאימא אמרה לי**
- 7 **כל הזמן שהמקום שייך לאב' הבן, זה מה שהיא אמרה לי כל הזמן**" (עמ' 26, ש' 16-17
- 8 לפרוט'). אמנם לעדותו של מר רב' לא מצאתי לייחס משקל רב שכן יש ממש בטענת התובעים
- 9 בדבר קיומם של יחסי "משכיר-שוכר" (ס' 36 לסיכומיהם) לאורם יש לבחון את עדותו
- 10 בזהירות המתבקשת, אולם עדות זו רק תומכת ומחזקת את המסקנות המפורטות לעיל ואינה
- 11 עומדת בפני עצמה.
- 12
- 13 לבסוף, אשר לחנות באלנבי, לא רק שעילת התביעה בנוגע לחנות באלנבי התיישנה כמפורט
- 14 לעיל, אלא שדווקא גרסתם של התובעים בנוגע לנכס זה העלתה תמיהות של ממש, ואנמק:
- 15 ראשית, יוזכר כי הזכויות בחנות באלנבי מעולם לא היו רשומות ע"ש האב המנוח אלא ע"ש
- 16 התובע 1. שנית, איני סבורה שהתובע 1 נתן הסבר הגיוני לכך שהוא חתם על המסמך מיום
- 17 11.3.1988 בו הוא הצהיר כי מיום חתימת מכתב זה לא יהיו לו כל זכויות בחנות ברח' אלנבי
- 18 וכל הזכויות תהיינה שייכות לנתבע בשלמות (נ/ב) שלישית, כאמור על פי טענת התובע 1,
- 19 השיחה בדבר הנאמנות התקיימה בין 3 ל- 7 שנים קודם לפטירת האב המנוח, קרי לכל
- 20 המוקדם בשנת 1990, ואילו הזכויות בחנות באלנבי הועברו כשנתיים קודם לכן, ביום 11.3.88
- 21 (נ/ב). רביעית, אם אכן הסיבה שביסוד הנאמנות היתה הגנה על הרכוש מפני הידועות בציבור
- 22 של האב המנוח, אין זה ברור מדוע היה צורך להעביר את הזכויות בנכס מהתובע 1 ע"ש הנתבע
- 23 ולא להותירן ע"ש התובע 1 בנאמנות. ולבסוף, אין חולק שלאורך השנים הנתבע לבדו שילם
- 24 את דמי השכירות לבעלים ונהג בחנות כבעלים הבלעדי של הזכויות.
- 25
- 26 לסיכום האמור לעיל, לא מצאתי כי עלה בידי התובעים להוכיח סתירות מהותיות בגרסאות
- 27 הנתבע בנוגע לנכסים שבמחלוקת.
- 28
- 29 בסיפא פסק הדין אציין כי התובעים הדגישו בסיכומיהם את הטענה כי הם הביאו עדים רבים
- 30 לתמיכה בטענותיהם, ואילו גרסת הנתבע, כך טוענים התובעים, עומדת בבידודתה והיא
- 31 נתמכת בעדות הנתבע ומר רב' בלבד (בין היתר בס' 11-13 ובס' 32-37). ברם, לא רק שמצאתי
- 32 כי יש לראות בעדים הנוספים אותם הביאו התובעים בעלי עניין בהליך בהיותם נשואים
- 33 לתובעות 5 ו-6 (למעט העד מר אפי' אשר מצאתי כי לא ניתן לייחס משקל לדבריו), אלא שדומה

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

עותק לפרסום

תמ"ש 22323-02-14

1 כי בטענה זו מנסים התובעים להפוך את סדרם של דברים ולהטיל את נטל השכנוע על הנתבע.
2 כפי שהובהר במסגרת פסק הדין, הנטל בענייננו רובץ לפתחם של התובעים; מבלי שעלה בידם
3 לעמוד בנטל זה.

4

5

סוף – דבר :

6

7

118. לאור האמור לעיל, אני מורה כדלקמן:

8

9

א. התביעה למתן סעד הצהרתי – נדחית.

10

11

ב. התובעים ישלמו לידי הנתבע הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך של 30,000 ₪, וזאת

12

בתוך 30 ימים, ואם לא כן – יישא התשלום הפרשי הצמדה וריבית כדין ממועד החיוב

13

ועד התשלום בפועל.

14

15

ג. ניתן לפרסם בהשמטת פרטים מזהים.

16

17

119. המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים.

18

19

120. תמ"ש 22323-02-14 – ייסגר.

20

21

ניתן היום, כ"ח חשוון תשע"ז, 29 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.

22

ורד שביט פינקלשטיין, שופטת

23

24